יודען בעדענקט! דער קאמף קעגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד — דויערט

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

[...]יטע

[...]יעס פאלקסבלאט

№ 41 | Łódź, Poniedziałek, 17 lutego 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106 | לאדז, מאנטאג פ' משפטים כ"ד שבט תרצ"ו

[...]עכטיגער קהלות-צוזאמענפאהר
וועגען אפווענדען די שחיטה-גזרה
געשאפען אנ'אקציע-קאמיטעט פון 60 פערזאן

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)
[...] איז אין גרויסען זאל פון דער יודישער [...] אין ווארשא פארגעקומען א צוזאמענפאהר [...] גרעסערע קהלות אין פוילען צוזאמען מיט [...] און רבנים, וועלכע געפינען זיך איצט אין [...] אלע יודישע דעפוטאטען און סענאטארען, [...] פון די יודישע פארטייען, געזעלשאפט[...] אינסטיטוציעס, פאליטישע טוער, א גרויסע [...] טוער, פארשטעהער פון דער פרעסע און [...] פון די אויסלענדישע צייטונגען. [...] טאג זענען פארגעקומען בעראטונגען צווישען די רבנים, יודישע פארלאמענטאריער, פער־שידענע גרופען און פון די פארטייען וועגען דער אקציע, וועלכע דארף אנגענומען ווערען, כדי אפ־צואווענדען די גזירה פון פערווערען די יודישע שחיטה.

8א זייגער אין אווענט האט דער פרעזעס פון דער ווארשאווער קהלה ה' מאזור געעפענט דעם צו־זאמענפאהר, אויף וועלכען ס'זענען אנוועזענד גע־ווען די פארשטעהער פון דער לאדזער, לעמבערגער, קראקאווער, לובלינער, ווילנער, ביאליסטאקער, קא־לישער און אנדערע קהלות.

אין פרעזידיום זענען געוועהלט געווארען די ה"ה: דעפ. מינצבערג, דעפ. הרב רובינשטיין, סע־נאטאר שאר, פרנסים, דאזארעס און פאליטישע טוער.

ה' מאזור האט אין זיין ערעפנונגס־רעדע, צוו. אנדערן געזאגט, אז די גאנצע פראטעסטראקציע פון דער יודישער בעפעלקערונג ביז איצט, האט נישט געהאט קיין ערפאלג. מ'דארף אבער נישט אפשטעהן פון דער אפוועהר־אקציע. **אויב די גזירה, זאגט ה' מאזור, וועט אדורכגעפיהרט ווערען, וועט מען ברענגען פלייש פון אויסלאנד וואס וועט זיך אפשלאגען אויף דער פוילישער וואלוטע** און וועט שאדען ברענגען די ווירטשאפטליכע אינטערעסען פון לאנד.

דעפ. מינצבערג האלט א לענגערן רעפעראט וועגען דער פראגע, ער מאכט דעם סענסאציאנעלען פארשלאג, אז אויב דער שחיטה־פערבאט זאל דאך איינגעפיהרט ווערען **זאלען אלע יודישע פארלאמענטאריער לעגען די מאנדאטען.**

דעפ. מינצבערג האלט, אז דער ענין שטעהט זעהר שלעכט, די יודישע פראטעסטען ווערען דערווייל נישט גענומען אין אכט, די פרוי פריסטאר האט אפילו אין דער פראגע נישט געוואלט אויפנעהמען דעם דעפ. הרב רובינשטיין.

הרב רובינשטיין זאגט, אז די אנטיסעמיטען געהט נישט אזוי שטארק אין דער שחיטה, ווי האַ־בען אנגעהויבען אנ'אנגריף, כדי צו פערמיאוס'ן די יודען אין דער גאנצער וועלט, האלטענדיג זיי פאר פארבארען. **ווען די יודישע בעפעלקערונג זאל אפילו אויסגעהן פון הונגער וועט זי אויך נישט עסען קיין טריפות.**

דער סאכאטשאווער רבי האלט א שארפע רעדע. ער האלט, אז די יודישע בעפעלקערונג אין פוילען איז שטארק בעליידיגט געווארען, די תורה איז גע־שענדעט געווארען, ווען מ'ווייזט אן, אז אונזער דת איז אכזריות'דיג. ער רופט לדורין, לתפילה ולמלחמה

ס'רעדט נאך איטשע מאיר לעווין און דאזאר שטיקגאלד, וועלכער זאגט, אז ער רעדט אין נאמען פון אלע עלטערן, וועמענס זיהן ס'זענען געפאלען אויפ'ן שלאכטפעלד פאר פוילענס בעפרייאונג. די יודישע קינדער, וואס זענען געפאלען אויפ'ן פעלד האבען נישט געטראכט וועגען דעם, אז אנטיסעמי־טען וועלען פערמיאוס'ען דעם יודישען דת און דאר־קוטשען דער יודישער בעפעלקערונג.

נאך א גאנצער רייה ווייטערדיגע רעדעס ווערט אויסגעוועהלט א קאמיטעט פון 60 פערזאן, וואס דארף אנפיהרען מיט דער אפוועהר־אקציע. אין קאמיטעט געהען אריין צו איינצעלנע פארשטעהער פון אלע פארטייען, פארלאמענטאריער, דאזארעס, פרנסים און אנדערע. דער עקזעקוטיוו פון קאמיטעט בעשטעהט פון: מאזור, הרב לעווין, אדעלבערג, ד"ר גאטליב, נח פרילוצקי, לוי יונגסטער, דא־זאר שטיקגאלד, אייזענבערג, רפאל שערעשעווסקי, אורבאך און מיליקאווסקי. א חוץ דעם געהען אריין אין עקזעקוטיוו אלע יודישע פארלאמענטאריער.

ס'איז אנגענומען געווארען א בעשלוס, אז א רעפרעזענטאנץ פון די העכסטע רעליגיעזע אויטא־ריטעטען זאלען זיך ווענדען צום מלוכה־פרעזידענט און צום פרעמיער און אין נאמען פון דער יודישער בעפעלקערונג אנווייזען, אז פלייש, וואס איז גע־שאכטען געווארען נישט לויט'ן יודישען דין איז אסור און נישט ברויכבאר. די רעפרעזענטאנץ זאל אפעלירען צו די העכסטע מלוכה – אויטאריטעטען, נישט צו דערלאזען צום אטענטאט אויף דער יודישער שחיטה.

די קאנפערענץ האט ווייטער בעשלאסען צו שיקען א דעלעגאציע פון פאכמענער צו אלע דע־צידירענדע פאקטארען און עס זאל אויפגעקלעהרט ווערען די פאקטישע זאכלאגע, אזוי אז ס'זאל נישט דערלאזט ווערען צום אטענטאט.

די קאנפערענץ דריקט אויס דעם ווייטאגשריי פון דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג

צוליב'ן אטענטאט אויף דער יודישער שחיטה, וועל־כע איז דער עיקר־יסוד פון יודישען דת. אנ־געווענטועלער פערבאט פון דער שחיטה איז א פערגוואלדיגונג פון רעליגיעזען געוויסען פון העכער 3 מיליאן יודען אין פוילען און איז גלייכ־צייטיג א פערלעצונג פון די רעכט, וועלכע זענען גאראנטירט געווארען דורך דער קאנסטיטוציע. ד[...] אונבעגרינדעטע בעהויפטונג, אז די יודישע שחי[טה] איז נישט הומאניטאר, איז א פ'אפאנאציע פון דער יודישער רעליגיע און א טיפע בעליידיגונג פון יודישען פאלק.

די קאנפערענץ האלט, אז אנ'עווענטועלער פ[ער]באט פון דער שחיטה וועט פערקלענערן די קאנ־סומציע פון פלייש, וואס קען דערפיהרען צו א ווירטשאפטליכער אויפטרייסלונג.

די קאנפערענץ אפעלירט צו דער רעגירונג און עפענטליכקייט, נישט צו דערלאזען צו דעם אומ־ערהערטען אטענטאט.

ווארשא, 16 (יט"א טעלעפאניש)
אין צוזאמענהאנג מיט דעם פראיעקטירטען שחיטה־פערבאט ווערט אנגעוויזען, אז די פראיעקט־געבער שטיצען זיך אויף די אויספיהרונגען פון א געוויסען וואיטינא אין זיין בוך „דער פליישהאנדעל אויפ'ן ווארשעווער מארק".

אין באהענטסטען נומער פון דער צייטשריפט וואס עס גיט ארויס דער צ.ק.ב. ווערט ערשינען אנ'ארטיקעל, אין וועלכען דער מחבר צוקלאפט די טענות פון די געגנער פון דער יודישער שחיטה.

ראבינאט אין יפו

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
דער ראבינאט אין יפו האט בעשלאסען איינ־צואָרדנען אין די שוהלען תפילות צוליב דער גזרה פון שחיטה־פערבאט אין פוילען.

אונזער ווארט

די דאמאקלעס-שווערד

דע־ „פעלקישער בעאבאכטער" איז א נאצישע צייטונג, וועלכע האט מיט פאליטיק ווייניג וואס צו טון. די דאזיגע צייטונג האט איהר אייגענעם „וויכטיגען" געביט פון פראפאגאנדע און „אויפ־קלעהרונג". די צייטונג איז געשאפען געווארען כדי צו זיין דער אנזאגער פאר יעדער נייער גזרה, וועלכע ווערט געפלאנט געגען יודען אין דייטשלאנד. ס'געהט מיט א פלאן, מיט א סדר, מיט א סיסטעם.

קודם־כל בעווייזט זיך אין דעם „פעלקישען בעאבאכטער" א שטים פון א לעזער, אז מ'וואלט געדארפט איינפיהרען אזא אדער אנדערע בעגרענצונג געגען יודען, די „שטים פון לעזער" ווערט אונטער־געכאפט דורך דער צייטונג און מאכט שטימונג. מען אגיטירט און סוף־כל־סוף ווייזט זיך ארויס, אז די פעראָרדנונג וועגען דער דאזיגער בעגרענצונג איז שוין לאנג פערטיג, מ'האט נאר געווארט, ביז דער „פעלקישער בעאבאכטער" וועט מאכען שטי־מונג פאר איהר אין לאנד און די הויפט־זאך, אז פאר אויסלאנד זאל דאס נישט זיין קיין נייעס.

אויך איצט האבען זיך שוין אנגעהויבען צו בעווייזען אינספירירטע ידיעות וועגען גירוש פ[ון] אלע יודען אין דייטשלאנד און דעריבער איז די ידיעה פון „דיילי העראלד" גאנץ וואהרשיינליך און מ'דארף נישט צווייפלען דערין, אז אזא פער־ארדנונג וועט ארויסגעגעבען ווערען. מיר אלע פער־פערשטעהען, אז די דאזיגע פעראָרדנונג איז נישט דורכפיהרבאר. אבער אין איהר שטעקט א ראַ־פינירטער שווינדעל און שאנטאזש. די פעראָרדנונג וועט ארויסגעגעבען ווערען, אבער ס'וועלען נישט ארויסגעגעבען ווערען קיין אויספיהר־הקנות צו איר. די יודען אין דייטשלאנד וועלען זיך אזוי־ארום געפינען צווישען הימעל און ערד און וועלען נישט וויסען, ווי אזוי זיך איינצואָרדענען אויף דער נאהענטסטער און ווייטערער צוקונפט. זיי וועלען נישט קענען שליסען קיין שום טראנזאקציעס, וועלען נישט קענען גרינדען קיין שום זעלבסטהילף־אינסטיטוציעס. זיי וועלען מוזען וואס שנעלער, כמעט בחנם פערקויפען זייערע פערמעגענס, זיי וועלען נישט וויסען, וואס דער מארגענדיגער טאג וועט ברענגען. ס'וועט כסדר הענגען די דאמאקלעס־שווערד איבער די יודענס קעפ, וועלכע קען זיך יעדע מינוט אראפלאזען מיט'ן פערעפענטליכען די אויספיהר־הקנות צו דער גירוש־פעראָרדנונג.

ווי כאראקטעריסטיש איז אויך א צווייטע ידיעה, וועלכע ווערט פארסירט דורך דעם זעלבען „פעל־קישען בעאבאכטער" וועגען דעם, אז פוילען זוכט קאלאניעס, ווי צו קאלאניזירען איהרע יודען. אזוי ארום וויל דער „פעלקישער בעאבאכטער" מטהר זיין זיין אייגענעם שרץ, אז זי בלייבט נישט אליין אין דער פאדערונג פון ארויסטרייבען די יודען. הגם די דאזיגע ידיעה איז דערווייל אויסגעזויגען פון פינגער.

מיר קענען די שענדליכע אויפגאבען פון „פעל־קישען בעאבאכטער", וועלכע ווערען לויטער גאר אין א קורצער צייט פערווירקליכט.

ה.

טאג-טעגליך

[...]לדווין אונטער דער קריטיק פון טשעמבערלענ'ען

[...] די פאליטישע קרייזען הערט מען נישט [...] שפינען השערות, וועגען די סיבות, וועל־[...] בעוואויגען אויסטין טשעמבערלען ארויס־[...] מיט א שארפער קריטיק געגען דער [...] פון פרעמיער באלדווין. די קריטיק פון [...] טשעמבערלען איז נאך מעהר כאראקטעריס־[...] דעם, ווייל זי איז נישט געשטאנען [...] דירעקטען צוזאמענהאנג מיט דער דעבאטע, [...] איז געפיהרט געווארען אויף דער טעמא [...] די פערטיידיגונג פון לאנד.

[...] סוף פון זיין רעדע האט אויסטין טשעמ־[...] ערקלעהרט, אז ער האפט, דאס דער פרעז־[...] באלדווין וועט שוין קיינמאל נישט זיין אין [...], אז ער זאל זיין געצוואונגען מען זאל [...] זיין פאר די צוויי טעותים, צו וועלכע [...] געמוזט מודה זיין, אין פארלאמענט אין [...] פון די לעצטע צוויי יאהר.

[...] ערשטער טעות, וועלכען אויסטין טשעמ־[...] האט דערמאהנט, איז געווען דאס מודה [...] פון פרעמיער באלדווין אין מאי 1935 [...] ער זאל לעצטער איז געווען גע־[...] ווען ער האט אין יאהר 1934 פארגעשטעלט [...] פון די דייטשע לופט־בעוואפנונגען [...] באלדווין, האט אין דער הינזיכט געהאט [...].

[...] צווייטער טעות, וועגען וועלכען טשעמ־[...] האט גערעדט, איז געווען דאס, וואס דער [...] באלדווין האט אין אנהויב אבראבירט [...] פלאן פון האאר־לאוואל און באלד דע־[...] האט ער איהם אפגעווארפען.

[...] די פארלאמענטארישע קרייזען גיט מען צו [...] טשעמבערלענ'ס רעדע א פערשידענארטיגע בעדי־[...] דעפוטאטען אינטערפרעטירען די רע־[...] דעם אופן, אז טשעמבערלען האט ארייג־[...] א טאן פון ספקות אין דער קאמפעטענץ [...] באלדווינען אלס פרעמיער. ס'איז אבער פער־[...] א סברה, אז די רעדע איז געווען א [...], אז דער פרעמיער באלדווין וועט אויך [...] פעהלערן, אויב ער וועט גלייכצייטיג זיין [...] פארזיצער פון דעם לאנד־פערטיידיגונגס־[...] און אויך פון אנדערע אמטען.

[...] יעדענפאלס האט טשעמבערלענס רעדע א וואו[...] באלדווינ'ס פרעמיערען־פאטעל און מען [...] אז ער וועט שוין נישט לאנג בלייבען ביי [...] אנפיהרונג פון דער רעגירונג. ס'זענען שוין [...] וועלכע דרייסטע, וועלכע האבען אנגע־[...], דאס באלדווין וועט זיך אנגעבען אין דע־[...] דאס זאל זיין דריי חדשים נאכדעם, ווי [...] פארלאמענט וועט אנגעהמען דעם נייעם בוד־[...] יעדענפאלס איז טשעמבערלענס רעדע גע־[...] א זעהר דעליקאטע ווארנונג צום ענגלישען [...] אז באלדווינ'ס פאליסיק בנוגע דייטשלאנד [...] בעזונדערס צו די גרויסע בעוואפנונגען, איז [...] אין דעם איינקלאנג מיט דער שטעלונג פון [...] פאלק אין דער פראגע.

י.

מלוכה-פרעזידענט האט בעגנעדיגט דעם געוו. דעפוטאט פראגער

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)
ווי בעקאנט געפינט זיך נאך אין דער מאקא־טאווער הפיסה איינער פון די געוו. בריסקער ארעס־טאנטען, אדאם פראגער, וועלכער האט געדארפט אפקומען א שטראף פון 3 יאהר טורמע. אויפ'ן גרונד פון דער אמנעסטיע איז איהם די שטראף פערקלע־נערט געווארען אויף א העלפט. ער האט אבער נאך געהאט אפצוזיצען עטליכע חדשים.

דער יוסטיץ־מיניסטער מיכאלאווסקי האט זיך די טעג געווענדעט מיט א פארשלאג צום מלוכה־פרעזידענט וועגען בעגנעדיגען דעם ארעסטירטען פראגער, אז ער זאל נישט דארפען אפקומען די רעשט שטראף.

דער מלוכה־פרעזידענט האט מסכים גע[ווען] מיט'ן פארשלאג פון יוסטיץ־מיניסטער און אונ־טערגעשריבען דעם בעגנעדיגונגס־אקט פאר'ן געוו. דעפ. פראגער, וועלכער וועט די טעג שוין פערלאזען די מאקאטאווער הפיסה.

רוזוועלט ווענדט זיך צום ארגענטינער פרעזידענט
וועגען זיכערען דעם שלום צווישען די אמעריקאנער מלוכות

וואשינגטאן, 16 (ספ. טעל.)
פרעזידענט רוזוועלט האט איבערגעשיקט א בריף צום פרעזידענט פון ארגענטינע וועגען צו־נויפרופען א קאנפערענץ פון די אמעריקאנישע מלוכות קיין בוענאס־איירעס וועגען פערזיכערען דעם שלום צווישען די אמעריקאנישע מלוכות. פרעזידענט רוזוועלט האלט, אז דורך דעם וועט פערפעסטיגט ווערען דער שלום אויף דער וועלט.

סירישע יודען בעטען הילף
ביי דעם יודישען ישוב אין ארץ-ישראל

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
די סירישע יודען האבען זיך געווענדעט מיט אן אפעל צו די יודען אין ארץ־ישראל, אין וועלכען זיי בעטען באלדיגע הילף. צוליב די אונרוהען איז די לאגע פון די יודען א שווערע.
די טעג איז אין סיריען ארעסטירט געווארען דער קארעספאנדענט פון „הבוקר", וועלכער איז געקומען אויספארשען די לאגע פון די יודען.

הונגער-שטרייק פון 400 ארעסטאנטען
אין אן ארץ-ישראלדיגער תפיסה

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
אין דער תפיסה נעבען טול כרם האבען 400 ארעסטאנטען, דערונטער 20 יודען — ערקלעהרט א הונגער־שטרייק, ווייל מ'לאזט נישט אריין קיין שפייז־אין דער תפיסה.

אויסצייכנונג פאר 5 העברעד יודישע פאליצייפונקציאנערען אין ירושלים

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
די פאליציי־מאכט האט פערטיילט דיפלאמען פאר אויסגעצייכענטע העברעע פאליציי־פונקציאנערען. צווישען זיי פינף יודען. איינער פון די אויסגעצייכענטע איז א געוועזענער יודישער ריכטער פון דייטשלאנד.

מארגעז ווערט געעפענט די ווינטער-מכביאדע

פראג, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
מארגען ווערט אין באנסקא־ביסטריצא געעפענט די ווינטער־מכביאדע.

43 טויזענט פונט שטערלינג
איז געזאמעלט געווארען אין לאנדאן פאר די פוילישע יודען

לאנדאן, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
אויף דער זיצונג פון ועד הקהלות איז אפגעגעבען געווארען א באריכט פון וועלכען ס'איז צו זעהען, אז ביז־איצט איז פאר די פוילישע יודען געזאמעלט געווארען א סומע פון 43 טויזענד פונט. מ'האלט, אז די סומע וועט צוגעהן ביז 50 טויזענד פונט.

איטאליענישע פראפאגאנדע צווישען א"י אראבער
אינטערפעלאציע אין ענגלישען פארלאמענט. - ווען וועט אנהויבען פונקציאנירען די א"י־ראדיא-סטאציע?

לאנדאן (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון אונטערן־הויז האט דער קאנסערוואטיווער דעפוטאט דאדלי דושאעל אינטערפעלירט דעם קאלאניען־מיניסטער, צי די רעגירונג האט שוין בעקומען א וועלכען־עס־איז בעפרידיגענדען ענטפער פון דער איטאליענישער רעגירונג בנוגע דער פראפאגאנדע, וואס ווערט געטריבען פון איטאליענישע ראדיא־סטאציעס און וועלכע איז בעשטימט פאר די אראבער אין א"י און עבר־הירדן. דער אינטערפעלאנט וויל אויך וויסען, ווען וועט אנהויבען צו פונקציאנירען די ראדיא־סטאציע אין א"י.

אויף דער ערשטער אנפראגע ענטפערט דער קאלאניען־מיניסטער דזש. טהאמאס, דאס ער האט נישט וואס צוצוגעבען צו דער אויפקלערונג, וועלכע ער האט ערטיילט אויף דער זיצונג פון אונטערן־הויז פון 18־טען דעצעמבער פ. י.

(דער קאלאניען־מיניסטער האט אין זיין דעמאלסדיגען ענטפער געהאט ערקלערט, אז די ענגלישע רעגירונג האט ביי מעהרערע געלעגענהייטען אונטערגענומען אינטערווענצען ביי דער איטאליענישער רעגירונג וועגען דער אנטי־בריטישער ראדיא־פראפאגאנדע אין אראביש, וואס ווערט געפיהרט דורך דער ראדיא־סטאציע אין בארי).

וואס שייך דער צווייטער פראגע פון דזשאעל, ערקלערט דער קאלאניען־מיניסטער טהאמאס, אז מען רעכנט זיך, דאס די א"י־דיגע ראדיא־סטאציע זאל שוין זיין טעטיג אין דער ערשטער העלפט אפריל ה. י.

אפקלאנגען פון פאגראם אין קאנסטאנטין

אלזשיר, (יט"א) פאר'ן געריכט אין ארלעאנסוויל איז פארגעקומען דער פראצעס פון דריי מוזולמענער, וועלכע האבען זיך בעטייליגט אין די בלוטיגע אנטי־יודישע עקסצעסען אין קאנסטאנטין אין אויגוסט 1934. דער בעשולדיגונגס־אקט ווארפט פאר די דריי אנגעקלאגטע דאס זיי האבען ערמארדעט 5 מיטגלידער פון דער יודישער משפחה אטטאלי. צוויי אנגעקלאגטע זענען פערמשפט בעווארען אויף לעבענסלענגליכע תפיסה, דער דריטער איז בעפרייט געווארען. דער פאטער פון די צוויי ערמארדעטע קינדער אטטאלי האט ערקלערט, אז ער בעגעהרט נישט קיין נקמה. דער פראקוראר האט געפאדערט טויט־שטראף.

פאר דעם זעלבען געריכט איז פארגעקומען א פראצעס פון אנדערע פיער מוזולמענער, וועלכע האבען שווער פערוואונדעט נייז יודען. איינער פון די בעשולדיגטע איז פערמשפט געווארען צו לעבענסלענגליכער תפיסה, דער צווייטער 15 יאהר תפיסה, דער דריטער צו 5 יאהר און דער פירטער צו צוויי יאהר תפיסה.

דער אנשטאלט פאר יודישע בלינדע אין באיאנאוו
איז אריבערגעפיהרט געווארען קיין ווארשא

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)
אויף גראניטשנא 8 איז היינט פייערליך עפענט געווארען דער אנשטאלט פאר יודישע געטליכע בלינדע, וועלכער האט זיך ביז געפונען אין א שטעטעל אין פוזנער קאנט באיאנאוו. צוליב דעם, וואס די צאהל יודישע מיליעס האט זיך כסדר פערקלענערט און אין דער אנטיסעמיטישער אגיטאציע, וועלכע נישט אפגעשטעלט אפילו געגען דעם בלינדען אנשטאלט, האט זיך דער גאנצער אנשטאלט מוזט אריבערציהען קיין ווארשא.

17-טע ציוניסטישע לאנד-קאנפערענץ
פון מערב-גאליציען און שלעזיען

קראקע, (יט"א) זונטאג, דעם 23טען מ. ווערט אין קראקע געעפנט ווערען די לאנד־קאנפערענץ פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין מערב־גאליציען און שלעזיען.
די עפענונגס־רעדע וועט האלטען דר. טהאן, דער וויצע־פרעזעס פון ציוניסטישען עקציאנס־קאמיטעט דר. י. שווארצבארט וועט האלטען א רעפעראט א. ד. ט. „די לאגע פון יודישען פאלק"—דערגרייכונגען, שוועריגקייטען און אויפגאבען פון ציוניזם אין איצטיגען מאמענט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. ...07
ספעציעל־ארצט פאר מענער - שוועכע האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע - פריי

Dr. Wołkowyski
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט־קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 ביטאג און 4—9 אווענט.

אונזער ליבען שוואגער
הערשעל ליבערמאן
צו דער חתונה פון זייער ליבען זוהן
אברהם מיט פרל. פאלא באסקעס
א הערציגען מזל־טוב
מאלטשא און יעקב אבערושא...

טעאטער „פאפולארני"
פיעטריקאווער 295
היינט, מאנטאג, דעם 17. פעברואר 1936,
9 אווענד ווערט געגעבען דורכ'ן דראמאטישען קרייז „אונזער ביהנע" די בעוואוסטע פיעסע
„דער בלינדער מאלער"
פון א. פריימאן.
בעמ.: אלע איינלאדונגען פון 19/II, וואס האט געזאלט פארקומען אין „הזמיר"־זאל, זענען גילטיג אויף דער היינטיגער פארשטעלונג אין טעאטער „פאפולארני". די קליינע צאהל איבערגעבליבענע בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון 5 א זייגער נאכם.

גאדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערציגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
נעדענקט פראנט II שטאק.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום
פ. שאץ, ...
פיעטריקאווער ...
פיהרט אויס זאמעל. ערצטליכע ...

DR. MED.
KRAUSKOPF
אקושעריע און פרויען־...
זגערזשער 15, טעל. ...
נעהמט אן פון 8.30 ביז 10 ...
און פון 4 ביז 8 אין ...

Dr. med.
...ERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען ...
...gutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון ...
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע ...

שרייבען שפחן און ...
אויס דער בעוואוסטער ...
בערמאן אין 15 טעג. אויך ...
געלערענט דעם בעסטען יודיש ...
15 טעג, אפילו דעם, וואס ...
די עלטער שילט דערביי ...
נישט. די פרייזען זענען ...
אל. 1־טער מאי 4, לעצטער ...
3. שטאק, ביי ליפשיץ.

וויכטיג פארראדז און פראווינץ!
קאמיסיאנס-לאגער
פון פערשידענע מארקען
מעבעל
נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע מאפטשאנעז, מאזעטקעס, מאטראצן
אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די בילליגסטע פרייזען נור ביי
א. ווייצמאן,
שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע גענוצטע מעבעל, דיוואנעס, נייי־מאשינען, שרייב־מאשינען, פערדען א.ז.וו.

Dr. med.
Z. DATYNER
אויראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

עלטסטער פעלדשער
ש. דערעש
לוטאמירסקא 4, טעל. 184-78.
נעמט אן פון 8-10 פרי, פון 1.30—4 נ"מ און פון 6—7 אווענד.

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
6 שערפליעז 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49.
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 ביטאג.

אויערען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועס אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטאריש) פון 9-2 און פון 4-8 אווענט.

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע- און פרויען-קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-20.
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 או.

פאר גאלד,
בריליאנטען
און לאמבארד־קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

Dr. med.
W. ŻADZIEWICZ
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און קעהלקאפ-קראנקהייטען
Piotrkowska 164, tel. 125-26
נעמט אן פון 5—8 אווענד.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע-זאל

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09
נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

בלוטיגע שלאכט אין אפריקא

גרויסער זיג פון די איטאליענישע מיליטער־כוחות

צוקלאפט די אביסינישע ארמעע נעבען מאקאלע

...זיום, 16 (ספ. טעל.)
...דער איטאליענישער קריגס־קאמוניקאט לויטעט: ...די מיליטער אויפ'ן עריטרעאישען פראנט, וועל... האט אנגעהויבען דעם 11 ד. ח. אנ'אפענסיווע, ...דעם 15־טען געפירט א פארביסענעם קאמף נע־... מאקאלע.

...לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)
...דער מארשאל באדאליא האט אפגעהאלטען א ...זיג נאך דער שלאכט אין דער געגענד פון ...אויף דרום פון מאקאלע. פון דער 80 טויי־

זענדיגער אביסינישער ארמעע זענען 30 טויזענד אנטלאפען, די איטאליענער האבען פארנומען דעם באַרג אראדאם און אגאנצע רייה אנדערע געגענדען זענען פארנומען געווארען. די אביסינישע פערלוס־טען זענען גרויס, 20 טויזענד זעלנער האבען פאר־לוירען די פעהיגקייט צום קאמף. די איטאליענישע פערלוסטען זענען 100 טויטע און 500 פערוואונ־דעטע.

דאס מיליטער פון ראס סעיום און ראס קאסא זענען בעדראָהט ארומגעריגגעלט צו ווערן.

קאאירא, 16 (ספ. טעל.)
דער עגיפטישער בעל־יועץ אין אביסיניען, גענ. וועהיב־פאשא האט ערקלערט, אז די מלחמה ווערט ביז איצט געפיהרט לויט די פאראויסזעהונגען פון דער אביסינישער מיליטער־אנפיהרונג, און ערשטען יאהר־צייט פון אנהויבען די מלחמה, האט דער גע־נעראל געזאגט, וועלען די איטאליענער ארויסגעהן פון אביסיניען ארומגעריגגעלט פון אלע זייטען דורך די גאסטפריינדליכע בעלי־בתים.

נעכטיגע פארלאמענט־וואהלען אין שפאניען

מאדריד, 16 (ספ. טעל.)
אין שפאניען זענען היינט פארגעקומען די וואהלען צום פארלאמענט. אין פארשידענע טייי־לען פון לאנד זענען פארגעקומען ערנסטע צוזאַ־מענשטויסען. די צאהל בעטייליגטע אין די וואהלען איז געוועזען זעהר בעדייטענד.

די פער'משפט'ע כארוואטישע טעראריסטען

האבען נישט אנגענעבען קיין אפעלאציע

פאריז, 16 (ספ. טעל.)
די פערמשפטע כארוואטישע טעראריסטען, וועל־כע זענען פערמשפט געווארען אויף אייביגע טורמע פאר ערמארדען דעם יוגאסלאווישען קעניג אלעק־סאנדער און מיניסטער בארטו, האבען נישט אפ־געגעבען קיין אפעלאציע אויפ'ן אורטייל.

פראנצויזען נעהמען א הלואה אין ענגלאנד

אין דער הויך פון 60 מיליאן פונט

פאריז, 16. (ספ. טעל.) ס'זענען שוין פער־ענדיגט געווארן אלע פארמאליטעטען וועגען דער פראנצויזישער הלואה אין ענגלאנד, די הלואה וועט אונטערגעשריבען ווערען די נאהענטסטע טעג. די הויך פון דער הלואה איז פון 40 ביז 60 מיליאן פונט שטערלינג.

אראבער דערהרגעט און בערויבט

א יודישע פרוי הינטער חיפה

חיפה, 16 (ספ. טעל.)
אין בת־גלין הינטער חיפה זענען אראבער בע־פאלען, בערויבט און דער'הרג'עט די יודישע פרוי יוליא שטראסער. דערביי איז אויך פער'וואונדעט גע־ווארען די פרוי שטראסער'ס א זוהן

שרעקליכער שטורם אין ליסאבאן

ליסאבאן, 16 (ספ. טעל.)
איבער ליסאבאן און דער אומגעגענד איז אדורך א שטארקער שטורם. די נידריגערע טיילען פון דער שטאט זענען פערפלייצט געווארען. די קאמוניקאציע איז איבערגעריסען געווארען

געזעגענונג פון וויצע־מיניסטער קאץ

ווארשא, 16. (טעל.) שבת איז אין פי־נאנץ־מיניסטעריום פארגעקומען א געזעגענונגס־אווענד פאר'ן וויצע־מיניסטער קאץ, וועלכער איז בעשטימט געווארען אלס פרעזעס פון באנק־פאלסקי.

קיין פאלעסטינע

אינדיווידועלע רייזעס

שלאף־וואגאנען

3־טער קלאס

בעשפייזונג אין צוג

און אויף דער שיף

צוריקקעהר דורך טריעסט, מארסעל א.ז.וו

הנחה־בילעטן קיין קאנסטאנצע

קויף און פערקויף פון פרעמדע וואלוטעס

Wagons Lits Cook

פיעטריקאווער 68

טעל. 70־170.

די לאגע אויפ'ן ווייטען מזרח

ליטווינאוו קומט קיין טאקיא

...מאסקווא, 16 (ספ. טעל.)
...„טאסס" אגענטור לייקענט קאטעגאריש די ...ישע ידיעות וועגען א נייעם צוזאמענשטויס, ...האט געזאלט פארקומען אויף דער מאנגא־ ...– מאנדזשורישער גרעניץ מיט'ן אנטייל פון ...מאנגאלישע זעלנער און 4 פאנצער־אויטאס, ...די סאוויעטישע מעלדונגען זענען פון 12 פעב־

רואר אן נישט פארגעקומען קיין שום צוזאמענשטוי־סען.

מאסקווא, 16 (ספ. טעל.)
דער פאלקס־קאמיסאריאט פאר אויסערן־ענינים האט בעשלאסען צו פערמאכען דעם סאוויע־טישען גענעראל־קאנסולאט אין מוקדען.

ס'וועט נאר בלייבען דער קאנסולאט אין כארבין, פאגראניטשנאיא און מאנטשולי.

טאקיא, 16 (ספ. טעל.)
דער אויסערן־מיניסטער הירוטא וועט פארלעגען די סאוויעטען צו שליסען א קורץ־טערמיניגען נישט־אנגריפס אפמאך אויף צוויי אדער דריי יאהר.

טאקיא, 16 (ספ. טעל.)
דא איז לינסטיג אויפגענומען געווארען די ידיעה אז דער סאוויעטישער אויסערן־קאמיסאר ליטווינאוו זאל קומען קיין טאקיא.

נעכטיגע מאניפעסטאציע פון פאלקס־פראנט אין פאריז

געגען דעם אנפאל אויף לעא בלום

...פאריז, 16 (ספ. טעל.)
...די גרופירונגען פון „פאלקס־פראנט", סאציא־...ליסטען, קאמוניסטען און ראדיקאלען, האבען היינט ...ארגאניזירט א גרויסע מאניפעסטאציע און גאַ־...צוג, וועלכער איז געגאנגען פון פאנטעאן ביז ...דער באסטיל און פלאץ דע לא נאסיאן אלס פראָ־...טעסט געגען דעם אנפאל אויף לעא בלום. צו קיין ...אינצידענטען איז נישט געקומען.

...אין דער מאניפעסטאציע האבען אנטיילגענומען ...טויזענד פערזאן.

...פאריז, 16 (ספ. טעל.)
...דריי פערזאן, וועלכע זענען פערדעכטיגט אין

אנפאל אויף לעא בלום, זענען ארעסטירט געווארן. צוויי פון זיי, קורטוא און אנדוראן זענען דערקענט געווארען דורך די עדות אלס אנפאלער. זיי זענען איינגעזעצט געווארען אין טורמע. זיי וועלען פער־טיידיגט ווערען דורך דעם בעקאנטען ראיאליסט אדוואקאט קאלוזאן.

* * *

פאריז, 16 (ספ. טעל.)
די האוואס־אגענטור מעלדעט פרטים וועגען דער דאנערש טאגדיגער דעמאנסטראציע געגען דער פערזאמלונג פון „אקסיאן פראנסעז". 60 מענשען האבען אויסגעהאקט די שויבען און בעווארפען מיט

שטיינער די אנטיילנעהמער פון דער פערזאמלונג. ביי אלעם איז אויסגעהאקט געווארען אנ'אויג. 4 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען.

* * *

פאריז, 16 (ספ. טעל.)
נעכטען איז אין בארדא געקומען צו א צוזאַ־מענשטויס צווישען די פערקויפער פון דער צייטונג „אקסיאן פראנסעז" מיט די פאליטישע געגנער. די פאליציי האט צוריקגעשטעלט די ארדנונג. אויך אין אנדערע שטעט זענען פארגעקומען אזעלכע צוזאַ־מענשטויסען.

ווענדונג אין דער ענגלישער פאליטיק בנוגע א"י

הויך־קאמיסאר וואוקאפ פאהרט קיין לאנדאן

אויך פרעזידענט וויצמאן פאהרט קיין לאנדאן

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
דער הויך־קאמיסאר פאהרט דעם קומענדיגען ...אפ קיין לאנדאן וואו ס'וועט בעטראכט ווער־...די נייע ווענדונג אין דער ענגלישער פאליטיק ...נגע ארץ־ישראל.

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
פרעז. וויצמאן פאהרט בקרוב אפ קיין לאנ־דאן צוזאמען מיט די עקזעקוטיוו־מיטגלידער אליעזר קאפלאן און דר. רופין. ס'וועלן בעהאנדעלט ווערן א רייה וויכטיגע פאליטישע פראגען

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראפיש)
די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז דער גע־זעץ וועגען בעגרענצען דעם באדען־פערקויף וועט בקרוב פערעפענטליכט ווערען.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט־שטאט)

...אין א מאמענט פון א שגעון־אנפאל ...האלט דערהרגענען די פרוי און ...נדער

...אויף ווילטשא 61 האט דער ארטיגער איינ־...ער לעאן פאטשאלקאווסקי בעקומען א נער־...אנפאל. ער איז בעפאלען די פרוי און די קינ־...דראהענדיג זיי צו דערהרגענען. די אנגעקו־...ענע פאליציי און גיכע הילף איז געלונגען איהם ...זעטצען א צוואנג־העמד.

...א'אינטערנאציאנאלער קאסע־ברע־...כער — א „פילאנטראפ".

...די פאליציי האט ארעסטירט דעם קאסע־ברע־...ער א. בורשטין.

...דער דאזיגער „העכט" איז גאר א וואוּשנע ...פיקע". מיט א צייט צוריק איז ער געקומען ...בעלגיען, וואו ער איז אפגעזעסען א צייט פאר ...אייגברוך.

...ארעסטירט איז ער געווארען נעכטען, בעת'ן ...טייגען אין צוג, געפונען האט מען ביי איהם ...פארשידענע איינברוך־מכשירים.

...אין געוויסע ספערען איז ב. געווען בעקאנט ...אלס „פילאנטראפ". יעדעס יאהר האט ער חתונה ...געמאכט מיט אנ'ארים מיידעל, און פלעגט זיך שפע־

טער „אפיעקעווען" מיט די קינדער — אז מ'שמועסט א „פילאנטראפ" — איז דאך נישט שייך.

א כאלופניק טאר נישט אננעמען קיין פריוואטע ארבייט

ערקלערונג פון האנדעלס־מיניסטער

דער האנדעלס־מיניסטער קלעהרט אויף אין אנ'אקולביק, אז דער וואס וויל אנערקענט ווערען פאר א כאלופניק, נישט אלס האנדווערקער מוז צו שטעלען א צייגניש, וואס בעשטעטיגט דעם אפמאך מיט דעם ארבייטסגעבער. ביי א מינדליכען אפמאך, דארפען פארגעשטעלט ווערען די אפרעכנונגס־ביכ־לעך, איינמעלדונגס־דאקומענטען אין דער „אובעז־פיעטשאלניע", אדער א בעשטעטיגונג פון ארבייטס־אינספעקטאר. א כאלופניק, וואס וועט אננעמען פריוואטע ארבייט, וועט בעשטראפט ווערען לויט'ן ארט. 126 פון אינדוסטריע־געזעץ.

גאז־אויפרייס אין א רעסטאראן אויף זשעלאנא 17.

פון זאבלאצקי'ס רעסטאראן (זשעלנא 17) וואו ס'ווערט אדורכגעפיהרט א רעמאנט, האט זיך גע־פיהלט גאז. בעת דער מויערער מיקולסקי האט אנגעצונדען א שוועבעלע, כדי אויסצוגעפינען פון וואנען ס'נעמט זיך דער געראך פון גאז, איז פלוצים ענטשטאנען אנ'אויפרייס, פון וואס דער

מויערער האט בעקומען בראנד־וואונדען אויפ'ן פנים. ביים אינהאבער פון רעסטאראן, זאבלאצקי, זענען אפגעברענט געווארען די ברעמען.

צוואנג־ארגאניזאציע פון „פוילישען נאפט־עקספארט".

אין אנ'אקולביק פון האנדעלס־מיניסטעריום ווערט מיטגעטיילט, אז ס'איז געשאפען געווארען א צוואנגס־ארגאניזאציע פון „פוילישען נאפט־עקס־פארט". צו דער צוואנגס־ארגאניזאציע געהערען אלע נאפט־געזעלשאפטען, און מוזען אפטיילען א געוויסען טייל פון דער פראדוקציע פאר'ן עקספארט. מיט דער ארגאניזאציע פיהרט אן א רעגירונגס־קאמיסאר. די פענסיע פון קאמיסאר בעשטימט דער מיניסטער. קיין שום טראנזאקציעס אויסער דער ארגאניזאציע פון „פוילישען נאפט־עקספארט" איז פערבאטען.

ארעסטירט א באנדע, וואס האט גע־פעלשט אפשפארונגס־ביכלעך.

אין שייכות מיט דער אפערע פון פאלשע אפשפארונגס־ביכלעך, זענען ארעסטירט געווארען: י. שארזשינסקי, י. מיכאלסקי, כ. מארקיעוויטש, ז. גורעצקא, י. אשעצקי און ז. פערענס.

סך־הכל געפינען זיך אין דער פאליציי 86 געפעלשטע אפשפארונגס־ביכלעך.

Dr. med. Trepman

...ציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקהייטען.

בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע.

זאוואדזקא 6, טעל. 12־234

...ען פון 8–11 פארמ. און פון 6–9 אוונט.

...אציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.

ווילסט בעקעמפען די נויט און הונגער,
טו עס דורך דער פערמיטלונג פון בירגער־קאמיטעט
צו העלפען די ארימסטע!

דער פראנצויזיש=סאוויעטישער פאקט

זיין אינהאלט און די שטעלונג צו איהם פון די פראנצויזישע פאליטישע פארטייען

פון מ. יארבלום

ענדליך פארנעמט זיך דער פראנצויזישער פארלאמענט מיט דעם פראנצויזיש־סאוויעטישן פאקט, וועלכן לאוואל און פאטעמקין האבען געח׳תמ׳עט דעם 2־טען מאי 1935, ד״ה העכער 9 חדשים צוריק.

קודם כל, וואס ענטהאלט דער דאזיגער פאקט? ער בעשטעהט בסך הכל פון 5 ארטיקלען.

דער ארטיקעל איינס ערקלערט, אז אויב פראנקרייך אדער סאוויעט־רוסלאנד געפינט זיך אונטער א סכנה בעפאלען צו ווערען דורך אן אייראפעאישער מלוכה, דארפען די ביידע לענדער תיכף זיך בעראטען, כדי אנצונעמען מיטלען אבצוהיטען די דיספאזיציעס פון ארטיקעל 10 פון פעלקער־בונד בנוגע טעריטאריאלער גאנצקייט פון אלע מלוכות און וועגען די מיטלען זי צו פערזיכערען.

ארטיקעל צוויי: אין פאל, אויב דעם פעלקער־בונד וועט נישט געלונגען דורכצופיהרען אן איינשטימיגען געריכט אין פאל פון אן אנפאל, לויט דעם ארטיקעל 15 פאראגראף 7 פון פאקט פון פעלקער־בונד און אויב סאוויעט־רוסלאנד אדער פראנקרייך וועלען אטאקירט ווערען דורך אן אייראפעאישער מלוכה, דארפען די ביידע לענדער זיך געבען הילף.

ארטיקעל דריי: געגענזייטיגע הילף לויט דעם ארטיקעל 16 פון פאקט אין פאל פון א מלחמה.

ארט. פיר: דער פראנצויזיש – סאוויעטישער פאקט בעגרענצט נישט די רעכט און די מיטלען פון פעלקער־בונד און אויך נישט די התחייבות׳ן וואס די געח׳תמ׳עטע לענדער האבען אויף זיך אלס מיטגלידער פון פעלקער־בונד.

ארט. פינף: דער פאקט איז אויף 5 יאהר, און אויב די צדדים זאגען זיך דערפון נישט אפ א יאהר פאר׳ן סוף, דויערט ער ווייטער.

דאס איז דער גאנצער אינהאלט פון פאקט. ווי בעציהען זיך די פאליטישע פארטייען אין פראנקרייך צו דעם פאקט?

די עקסטרעם־רעכטע און רעכטע גאר קורץ זענען אין אלגעמיין געגען דער ראטיפיצירונג. דער ארגומענט? שנאה צום באלשעוויזם.

אמת, צווישען די קאנסערוואטיווע קרייזען זענען פאראן מענשען, וואס זענען מעהר איינגעהאלטען אין זייער שטעלונג; אזוי צום ביישפיל איז דער בעקאנטער פובליציסט ד׳ארמעסאן געגען רוסלאנד; ער געהט אבער נישט אזוי ווייט צו אקצעפטירען דעם פאקט. דאגעגען איז אבער גאנץ אפען פאר דער ראטיפיצירונג דער רעדאקטאר פון דער אויסלענדישער פאליטיק פון „עקא דע פארי“ ה׳ פערטינאקס. ער איז קלאר געגען דייטשלאנד, פאר אן „אליאנס“ מיט מאסקווע און מיט די לענדער פון דער קליינער אנטאנטע.

נאר דאס זענען אויסנאמען. אין אלגעמיין איז די רעכטע פרעסע געגען דער ראטיפיצירונג. דאס זעלבע — די רעכטע דעפוטאטען אין פארלאמענט מיט פראנקלען־בויאן בראש. ביי אייניגע — בלויז שנאה צום באלשעוויזם, ביי אנדערע קומט נאך צו א בעזונדערע סימפאטיע צום היטלעריזם, און דאס נישט קוקענדיג אויף דער סכנה פונ׳ם היטלעריזם פאר פראנקרייך.

די צענטרום־פארטייען האבען נישט קיין ספעציעלע אויסגעשפראכענע שנאה צום פאקט מיט מאסקווע, הגם זיי צייגען נישט ארויס קיין בעזונדערע סימפאטיע. אין די צענטרום־קרייזען בעציהט מען זיך מיט א געוויסען רעזערוו. מיט בעשטימטע קלאהרע בעגרענצונגען פון די התחייבות׳ן מצד פראנקרייך.

די ראדיקאל־סאציאליסטען זענען אפען פאר ראטיפיצירונג, אהן קיין שום אומצוטרוי. דאס האט דאך הערייא אין יאהר 1924 ווידער אויפגעשטעלט די איבערגעריסענע פריהער בעציהונגען מיט די סאוויעטען! פיער קאט, געוועזענער מיניסטער, האט ערקלערט, אז ער האלט, אז די פאליטיק פון מאסקווע איז פונקט ווי די פאליטיק פון פאריז פאר אויפהאלטען דעם אייראפעאישען שלום. פאריז און מאסקווע האבען דעם זעלבען אינטערעס נישט צו דערלאזען צו מלחמה. ביידע האבען דעם זעלבען אינטערעס אין דער ענטוואפנונג פון דייטשלאנד און אין נישט דערלאזען די פערווירקליכונג פון די פראיעקטען, וואס זענען ענטהאלטען אין „מיין קאמף“.

און די סאציאליסטען?

אין פרינציפ זענען זיי געגען יעדער אליאנס, יעדען בעזונדערען פאקט, אפענסיווען אדער דעפענסיוען, וואס שטיצט זיך אויף בעוואפנונג. די סאציאליסטען זענען פאר אלגעמיינע, אייראפעאישע, אינטערנאציאנאלע אבמאכען, געבויט אויף ענטוואפנונג. דער פראנצויזיש־סאוויעטישער פאקט איז בעגרענצט בלויז אויף צוויי לענדער, נאר דאך איז דער גרעסטער טייל פון די סאציאליסטען פאר דעם פאקט. זיי ווייסען גאנץ גוט, אז דאס איז נישט די שולד פון פאריז אדער מאסקווע, וואס דער דאזיגער פאקט טראגט בלויז צוויי התימות. צוליב דער אפאזיציע פון בערלין און ווארשא איז דער וויל נישט געלונגען אויסצושפרייטען דעם פאקט אויף אלע לענדער פון מזרח־און צענטראל־אייראפא. דער פאקט איז אבער אפען פאר אלע, און די מלוכות זענען פריי זיך אין איהם אנצושליסען.

נאר אויך צווישען די סאציאליסטען זענען פאראן בעשטימטע ספיקות, חששים, רעזערוואציעס. אייניגע ווילען נישט מאכען קיין אויסנאהם. זיי זענען געבליבען געגנער פון בעזונדערע פאקטען און ווילען זיך אויף קיין שום פאל נישט בינדען.

נאר די אלע ספקות ביי א טייל פון ד[…] ציאליסטישע דעפוטאטען וועלען זיי נישט א[…] צו שטימען פאר דער ראטיפיקאציע. די […] וועט בלויז בעגרינדען איהר האנדלונג, וועל[…] אויפקלערען איהר פרינציפיעלע שטעלונג […] אייבצעלנע פאקטען און איהר פאדערונג […] אלגעמיינער שלום־פאליטיק אין די ראמ[…] פעלקער־בונד און פאר א פאליטיק פון […] נונג. אויך די, וואס זענען געבליבען פרינ[…] געגנער פון יעדער בעזונדערער „אליאנ[…]“ ־ען מסתמא אויך שטימען פאר דער ר[…] רונג.

בלייבט די קאמוניסטישע פראקציע. […] איהר האט זיך די פראגע בכלל נישט ג[…] זי איז די גאנצע צייט פאר דעם פ[…] ספקות, אהן רעזערוואציעס.

די ראטיפיצירונג פון פאקט האט ד[…] בערטע מעהרהייט און דאס יועט זיין […] דער וויכטיגסטער אויפטו פון היינטיגן […] מענט. דער פאקט איז א וויכטיגער אנט[…] אינסטרומענט. און אויב ער איז נישט […] איז דאס אין יעדען פאל נישט די שולד […] אדער מאסקווע.

פון חלום צו ווירקליכקייט

פון דער סעריע „ציוניסטישע פראבלעמען“

פון בערל לאקער

אין א געוויסען זין קאן מען זאגען, אז געזעלשאפטליכע בעוועגונגען און אידעען האבען זייער שעהנסטע צייט דעמאלט, ווען זיי געפינען זיך נאך אין מצב פון בלויזער פראפאגאנדע און מאכטלאזיגקייט; ווען זייער גאנצע אויפגאבע בעשטעהט בלויז אין דעם צו געווינען הערצער און מוחות, אבער קיין שום פראקטישען שריט צו פערווירקליכען זייערע שטרעבונגען קאנען זיי נאך נישט מאכען.

קודם־כל הערשט אין דעם דאזיגען פעריאד האַרמאניע צווישען פיהרער און געפיהרטע. שטייט אינ׳ם שפיץ פון א בעוועגונג פון אומצופרידענע און געזעלשאפט־שטורמערס, איז — אלענפאלס אין איהרע אנהויבען — נישט גראד קיין לייכטע און בעקוועמע פאזיציע. אפטמאל איז עס פערבונדען מיט איבערטראגען רדיפות, מיט אפרייסען געזעלשאפטליכע און אפילו פאמיליערע בעציהונגען און פערשידענע אנדערע קרבנות. דער פיהרער שטעהט, אזוי צו זאגען, בראש פון דער מאכטלאזיגקייט. ער שעפט דעם כח און דעם מוט דערצו אויס׳ן ריינעם קוואל פון גלויבען אין דער אידעע. די מאכטלאזיגקייט, אין וועלכער ער טיילט זיך מיט די געפיהרטע, מאכט איהם נעהנטער צו זיי, שאפט ארום איהם אן אטמאספערע פון צוטרוי, וואס קאן אויסוואקסען צו הארציגקייט און ליבשאפט. און וואס מעהר דער פיהרער איז לכתחילה געווען סאציאל אדער עקאנאמיש ווייט פון די געפיהרטע, און וואס גרעסער עס זעהט אויס דער קרבן פון טיילען זיך אין דער מאכטלאזיגקייט, צי גאר אין ליידען און רדיפות אין די אויגען פון די געפיהרטע, אלץ גרעסער זייער צוטרוי, אלץ טיפער זייער צוגעבונדענקייט. און די דאזיגע געגענזייטיגע בעציהונגען זענען א קוואל פון טיפען גליק פאר׳ן פיהרער ווי פאר די געפיהרטע און צעמענטירען נאך שטארקער די אייגנהייט און געשלאסענקייט פון דער בעוועגונג.

* * *

אנדערש ווערט די לאגע, ווען די בעוועגונג איז זוכה צו דערגרייכען דעם סטאדיום פון פערווירקליכונג פון איהרע שטרעבונגען. מ׳בעווייזען זיך שוועריגקייטען, וועלכע מען האט פריהער נישט געקאנט פאראויסזעהן; ס׳וואקסען ארויס פראבלעמען, וועלכע די שארפסטע פאנטאזיע האט פאראויס נישט געקאנט אויסטראכטען. דער וועג פון פערווירקליכונג איז פול מיט נסיונות. דאס לעבען איז קאמפליצירט און פערלייזט נישט קיין גלייכע ליניעס. די נויטווענדיגקייט פון קאמפראמיס לויערט פון אלע זייטען. די טאט פון פערווירקליכונג איז פול מיט אפווייכען און זיג־זאגען, און איהר פראדוקט איז אפט א קאמפאזיום פון דער ריינער אידעע און די רעאלע בעדינגונגען. ס׳פעהלט איהר דעריבער די גאנצקייט און אומבעדינגטקייט פון דער יוגענד־צייט.

די ביטערע נויטווענדיגקייט פון קאמפראמיס פון פאראויסגעהן לאנגזאם און מיט אויסרעכענונג, פון ארומגעהן אביעקטיווע שוועריגקייטען, רע־כענען זיך מיט כחות פון דער פערגאנגענהייט און אפשר גאר מאכען זיי קאנצעסיעס, טראגט אין זיך א קוואל פון שווערע געפאהרען. ווארים ס׳איז נישט לייכט צו געפינען אן אביעקטיווען […] פאר׳ן „וויוויט“ פונ׳ם אנטקעגענגעהן ד[…] גאנגענהייט, פאר דעם היקף פון דעם ק[…]

די לאנגזאמקייט פונ׳ם פערווירקליכ[…] צעס, זיין נישט אויסגעהאלטענקייט און ק[…] ווערען זעהר לייכט א קוואל פון ענטוישונ[…] מאסען און פאר דער יוגענד, וואס זענען […] נישט בכח צו דערזעהן און דערקענען ד[…] סיווע שוועריגקייטען אין נויטווענדיגקייט […] הען זיך בערויבט פון די פירות פון זייע[…] די ספקות אין דער ריכטיגקייט פונ׳ם וו[…] דער פיהרונג פערוואנדלען זיך לייכט אין […] אין איהר אויפריכטיגקייט; די ספקות א[…] אמת פון איהרע מיינונגען און ספקות אין ה[…] קייט פון איהרע כוונות. ביים שועל פון פ[…] כונג, און קודם־כל ביים שוועל פון מאכט, […] די סכנה פון אינערליכע צעפאלונג פון ה[…] רייכער בעוועגונג. די פיהרונג פון דער ב[…] די בעכטיגע שטורמער פון דער צוקונפט, […] פלוצים אין די אויגען פון די אייגענע […] אלס די דערהאלטער פון דער פערגאנגענה[…] איהרע פערבינדעטע און עקספאנענטען, ה[…] פון פעראט גנב׳עט זיך לייכט אריין אין […] צער פון די מאסען און פון דער יוגענד. […] פון יענע טיילען זייערע, וואס ערשט ה[…] האט זיי געבראכט אין די רייהען, וואס הא[…] שווערע צייטען פון ריין־אידעאישען גער[…] מאכט־און פעראנטווארטונגס־לאזיגקייט ז[…] טען פון דער ווייטענס און זענען ערשט […] „צום גרייטען“, צו געניסען די פרוכט […] וואס אנדערע האבען צוגעגרייט.

* * *

אט די און א צאל אנדערע „חבלי־פער[…]“ זענען מסתמא בעשערט אלע געזעלשאפ[…] בעוועגונגען אהן אן אויסנאהם. א סך ה[…] פונ׳ם היינטיגען געשעהען אין אייראפ[…] דערפון, וואס די געזעלשאפטליכע כחות, […] אחריות פאר דער פיהרונג און דעם נ[…] פעלקער און לענדער איז צוגעפאלען […] וועלט־מלחמה, האבען נישט בעוויזען […] געהן בשלום פון די שוועריגקייטען […] פון דער איבערגאנגס־צייט.

— און אויב דאס איז אזוי ביי געזעל[…] בעוועגונגען פון נארמאלע פעלקער, מיט ה[…] רער און קאמפליצירטער איז דער פאל, […] רעסירט אונז דא — דער ציוניזם!

טראגישער זעלבסטמארד פון 72-יעהריגען יו[…]

ער האט נישט געקענט איב[…] געען די ליידען, וואס ווערען […] די דייטשע יודען

בערלין (יט״א) אין שפערטאוו[…] ווייט פון בערלין, איז בעגאנגען זעלבסטמ[…] 72־יעהריגער יוד, נעוו. יוסטיץ־ראט ד[…] זאנדבערג.

פארן אויספיהרען די פערצווייפעלט[…] זאנדבערג אומגעקעהרט דער שטאט […] פון עבערסוואלדע דעם דיפלאם פון […] פון דער שטאט, וועלכען ער האט […] האט בעקומען אלס פערדינסטפולער יו[…] כער האט געלייסטעט גרויסע פערדינ[…] דייטשען געריכטס־וועזען. זאנדבערג […] א ווייט־געשעצטער געריכטס־סעקרעטאר.

דער זעלבסטמערדער האט נישט גע[…] פערטראגען די עוולה, וואס געשעהט […] דייך מענשען פון זיין שניט, וועלכע האב[…] בען זייערע געווידמעט דעם פאטער[…] מקריב געווען אלץ, וואס זיי האבען בע[…]

פערשפרייטונג פון נאציסטישע יורידישע „תורה“ איז פוילען

אין שייכות מיט דער וויזיט פון דייטשען יוסטיץ־מיניסטער פראנק שרייבט דער נעכטיגער „ראבאטניק“ צוו. אנד. פאלגענדעס:

„צי גיט זיך די פוילישע געזעלשאפט א חשבון, אז זי איז עדות פון א מערקווירדיגער ערשיינונג, וואס ווערט געטריבען דורך געוויסע ספערען בנוגע דעם היטלעריזם?

ווי בעוואוסט ענטוויקעלט דער היטלעריזם א פיבערהאפטע „נאוואטארישע“ טעטיגקייט אויפן יורידישען געביט. די אקס פון די היטלעריסטישע יורידישע רעפארמען, איז די דאגמע, אז עס איז נישט פערהאן קיין אנדער געזעצגעבער א חוץ דער „פיהרער“: רעכט איז דאס, וואס דער „פיהרער“ בעפעהלט און אלע רעפרעזענטאציע קערפערשאפטען שפילען נאר די ראלע פון תאטגעבער פון „פיהרער“. דער „פיהרער“ איז דער אויסדרוק פון ווילען פון פאלק און זיין אינטערפרעטאציע איז די איינציג־אויטענטישע. עס הערט אויף די אונאפהענגיגקייט פון די ריכטער לגבי דער פאליטישער מאכט. דאס פאלק קען ווירקען אויף צוריק. מען קען שטראפען פערשטראפט ווערען הגם מען איז נישט בעטאנגען קיין שום מאט, וואס איז בעדראהט דורך א דייטליכע יורידישען פארשריפט. דעם ריכטער איז ערלויבט אנצוווענדען אנקלאגעס, וואס עס פראקטיצירט זיך נישט אין קיין שום ציוויליזירטע מלוכה. קיינער קען זיך נישט ווענדען אין אדמיניסטראטיווען געריכט, אויב ער איז בע׳עוולה׳ט געווארען דורך דער מלוכה, ווייל די מלוכה און אין דער פראקטיק דער פיהרער האט א אומבעגרענעצטע פרייהייט פון האנדלונג.

אט אזעלכע יורידישע בעגריפען עפענט מען איצט בהייש די טויערען אין פוילען.

דער „ראבאטניק“ ציטירט דאן א רייהע פאקטען, וואס בעשטעטיגען דאס: 1) מיט עטליכע וואכען צוריק איז קיין קראקע געקומען אן אויספלוג פון דריי הונדערט דייטשע יוריסטען, בכדי אנצורופען א קאנטאקט מיט די פוילישע וויסענשאפטליכע קרייזען. 2) אין דעצעמבער, ווי עס מעלדעט דער „גלאס קאנדאווניצטווא“ איז אין ווארשאווער אפעלאציע־געריכט „אין דער אויספיהרונג פון אן אנמאך וועגען געגענזייטיגע אינטעלעקטועלע צוזאמענארבייט, וואס איז געשלאסען געווארען צווישען די רעפרעזענטאנטען פון פערבאנד פון די יונגע פוילישע יוריסטען און די דייטשע“ פארגעקומען א פאר לעזונג פון פארשטעהער פון פערב. פון נאציאנאל־סאציאליסטען אין דייטשלאנד, אין וועלכען ס׳זענען ארומגערעדט געווארען די כאראקטעריסטישע אייגענשאפטען פון דער דייטשער געזעצגעבונג אויפן געביט פון ארבייט, וואס שטיצען זיך אויפן פרינציפ פון דער מאטאלער מלוכה. 3) קיין ווארשא איז איינגעלאדענט געווארען דער דייטשער יוסטיץ־מיניסטער פראנק. עס האט איהם בעגריסט דער פראפעסאר פון אוניווערזיטעט לוטאסלאווסקי, וועלכער האט גערוהמט אין „היסע ווערטער“ די רעוואלוציע, וואס איז אדורכגעפיהרט געווארען אין דייטשלאנד אויפן געביט פון רעכט. 4) מען וואלט געקענט מיינען, אז די איינלאדונג פון מיניסטער פראנק איז געווען א רעזולטאט פון עפעס א דיפלאמאטישען שריט, אז מען האט געמוזט עס טון צוליב העפליכקייטס טעמים דערוויסען מיר זיך אבער, אז אין דער אפיציעלער בעגריסונג פון מיניסטער פראנק אויפן וואקזאל האבען זיך אויך בעטייליגט די מיטגלידער פון פערבאנד פון יונגע יוריסטען מיטן פרעזעס ט. זענטשיקאווסקי. מען האט אלזא בעוואוסטזיניג אריינגעצויגען דעם יונגען דור פוילישע יוריסטען, אז זיי זאלען געניסען פון היטלעריסטען קוואל. 5) מיט אייניגע טעג צוריק, ווי מיר דערוויסען זיך פון א גוטע קוועלע איז ארויסגעפאהרען קיין דייטשלאנד בסוד אן אויספלוג פון 50 ריכטער און פראקוראטארען... 50 ריכטער און פראקוראטארען וועט צוריקקומענדיג קיין פוילען מיטברענגען מיט זיך דעם בעפרוכטבארען שטויב פון די נעפליטען פון דער היטלעריסטישער געזעצגעבונג.

„עס פערשטעהט זיך, — שרייבט ווייטער דער „ראבאטניק“ — אז דאס אלץ איז וואסער אויף דער ענדעקישער מיהל, אז די ענדעקישע אגיטאציע האט אויפגעלעבט אונטערן איינפלוס פון די דייטשע געשעהענישען און אז זי שטודירט אויפמערקזאם די דארטיגע מעטאדען. וועגען דעם איז דאך איבעריג צו רעדען. אין דעם יורידישען לעבען בעמערקט זיך דאס בעוויזט זיך פון צייט צו צייט אין די בעשלוסען פון די פערשידענע אדוואקאטישע פערבאנדען צו באיקאטירען יהדען. די געגענזייטיגע וויזיטען פון די פוילישע און דייטשע יוריסטען ברענגען א פריש לעבען אין די ענדעקישע מעשים.

צי וועלען די יונגע אדוואקאטען, וואס ווערען אריינגעצויגען אין די פייערליכע בעגריסונגען פון א היטלעריסטישען מלוכה מאן, אדער צי וועלען די שטודירענדע יוגענד דערוויסענדיג זיך וועגען ענטוזיאזם פון זייערע לעהרער פאר די היטלעריסטישע אויפטועו אויפן יורידישען געביט אונטערן איינפלוס פון די דאזיגע פאקטען זיך ווארפען צום שטודיום פון דער היטלעריסטישער יורידישער ליטעראטור? צי איז דאס א בולטע פערשפרייטונג פון היטלעריזם אין פוילען? אפילו א בלינדער זעהט דאך, אז דאס איז א גלייכמאכען דעם וועג פאר די ענדעקעס.

דייטשע יודען אויף אַ וואולקאַן

פּחד אין די אויגען פון דייטשען יודענטום. — וואָס וועט ברענגען דער מאָרגענדיגער טאָג?

בערלין (יט"א) די יודישע בעפעלקערונג אין דייטשלאַנד לעבט אונטער דעם שוידערליכען רושם ן היטלערס רעדע אויפן קבר פון גוסטלאָפען אין שווערין. די דייטשע יודען זענען בעהערשט דורך שטימונגען פון שרעק און פּאַניק:

ער יט"א-קאָרעספּאָנדענט האָט בעוויזען פעסט-צושטעלען, אַז היטלערס רעדע האָט געהאַט אויך אַ לעכטע ווירקונג אויף געוויסע צווייגען פון דער ירטשאַפט. אַ בעדייטענדע צאָהל יודישע סוחרים אין בערלין, הן אויף דער פּראָווינץ האָט אַנגע-ן שוין געמאַכטע סחורות-בעשטעלונגען אויפן ענדען פריהלינג-סעזאָן.

די דייטשע יודען זענען בעהערשט מיט אַ פּחד-שהל פאַר דאָס מעגליכע, וואָס קען געשעהען ן אין די נאָהענטסטע טעג. מען האָט מורא עטוואָס ההאַסטישעס, וואָס קען זיך טרעפען ן צוזאַמענהאַנגס, נאָכדעם ווי די אויסלענדישע ן, וואָס זענען געקומען אויף דער ווינטער-אָלימפּיאַדע, וועלען פערלאָזען דאָס דייטשע רייך.

דער פּחד פאַרן מאָרגען פון די דייטשע יודען ט בעזונדערס שרייענד צום אויסדרוק דערין, אַז זייט עטליכע טעג הערשט אין די יודישע עמי-גראַנטע-ביוראָס אַ בייספּיללאָזער געדראַנג פון אינטערעסאַנטען, וואָס קומען זיך אינפאָרמירען וועגן די מעגליכקייטען אויסצואוואַנדערען פון דייטש-לאַנד. בעזונדערס גרויס איז דער געדראַנג פון אינ-טערעסאַנטען אין די עמיגראַציע-בעראַטונגס-ביור-אָס פון „הילפס-פעראיין", אין וועלכע עס ווערען געגעבען אינפאָרמאַציעס און אָנווייזונגען, וועגען די מעגליכקייטען צו עמיגרירען אין די לענדער פון ך און דרום-אַמעריקע.

אין די אויסלענדער-קרייזען אין דייטשלאַנד הערשט די מיינונג, אַז אויב היטלערס ווערטער ן שווערין וועגען דער „אָנגענומענער אַרויספאָדער-ונג", זענען ווירקליך אַן אָנזאָג פון דראַסטישע ס געגענאיבער די דייטשע יודען, קען מען אויסל-ן שריט געגענווירקען בלויז אויפן וועג פון אַן אַנ-אַלאַסאַלער אַקציע פון דער אויסלענדישער עפענט-ער מיינונג, וועלכע וואָלט סוף-כל-סוף געמוזט ציווינגען די רייכס-רעגירונג, אַז די פאַנאַטישע ס פון פראַנקפורטער קען נישט אַרויפגעוואָרפען ען אויף די אַקסלען פון גאַנצען יודענטום און מען קען נישט די דייטשע יודען מאַכען פער-אַנטוואָרטליך פאַרן פערצווייפעלטען שריט פון איין נש.

אין בערלינער קוואַרטאַל שאַרלאָטענבורג איז נע פון די גאַסען און אַ ביילינגענדער פּלאַץ, וואָס ען געדיכט בעוואוינט דורך יודען, אומגערופען וואָרען „גוסטלאָף-גאַס" און „גוסטלאָף-פּלאַץ".

יודען טאָרען נישט „דוצען" קיין אַריער

פון דער גאַלעריע פון לעכערליכע נאַצי-פערבאָטען

בערלין (יט"א) דער פּאָליציי-שעף אין אולם טעמבערג) האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדענונג יודען איז אין דער שטאָט פערבאָטען זיך ווענ-ען צו דייטשען דורך „דו". בעזונדערס בעציהט זיך דאָס אויף יודישע מאַרק-הענדלער, וועלכע לע-בען אין פריינדליכע בעציהונגען מיט די אַרומיגע פויערים. מיט וועלכע זיי קענען זיך שוין פון קינד-הייט אָן און רופען זיך נאָך פון דער געמיינזאַמער שול-באַנק.

די ביבעל איז אין דייטשלאַנד אין חרם

בערלין (יט"א) דער אינערן-מיניסטער פון טהירינגען האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדענונג, וואָס פערווערט די גזוו. מיטגלידער פון דער אויפגע-לעזטער אָפּטיילונג פון אינטערנאַציאָנאַלען ביבעל-פאָרשער-פערבאַנד צו פערשפּרייטען די ביבעל אין טהירינגען.

יודען אין דייטשער אַרכעאָלאָגיע. נאָך נישט גענוג „ענטיודישט".

בערלין (יט"א) דער „פעלקישער בעאָבאַכ-טער" פאָדערט צו בעזייטיגען די יודען, וואָס ווערען נאָך ביז היינט בעשעפטיגט ביי דייטשע אַרכעאָלאָ-גישע אויסגראָבונגס-אַרבייטען אין גריכענלאַנד. די צייטונג שטעלט פעסט, אַז אין דייטשען אַרכעאָ-לאָגישען אינסטיטוט זענען נאָך היינט דאָ יודען און דער „בעאָבאַכטער" פאָדערט, אַז אינסטי-טוט זאָל ביי זיך ענדליך דורכפיהרען אַ פולשטענ-דיגע „ענטיודישונג". די אָפּטיילונג פון דער אינ-סטיטוט אין אַטהען — דערצעהלט דער „פעלקישער בעאָבאַכטער" — געפינט זיך נאָך פאַקטיש אין יודישע הענד.

געמישטע פּאָרפאָלקען פערבאָטען צו אַדאָפּטירן קינדער אין דייטשלאַנד

בערלין (יט"א) אויפן סמך פון די נירענ-בערגער געזעצען האָט דער יוסטיץ-מיניסטער ד"ר פראַנק פערבאָטען די געמישטע פּאָרפאָלקען צו אַדאָפּטירען קינדער. אין יעדען פאַל ווערט דאָס געמאַכט אָפּהענגיג פון אַ ספּעציעלער ערלויבעניש פון יוסטיץ-מיניסטעריום.

אַ ביסעלע קיבּיץ

(הומאָר פון טאָג)

— וואָס איז דער אונטערשיד פון אַ נעגער-יונגעל פון 7 יאָהר און דעם זעלביגען צו 8 יאָהר?

— איין שוואַרץ יאָהר!

* * *

— מען זאָגט, אַז אַלע חזנים זענען נאַראָנים. אָט בין איך דאָך אויך אַ חזן און דאָך?....

— אין מביאים ראיה מן השוטים.

* * *

— ווען קאָן אַן'אַלטער מאַן, וועלכער האָט שוין נישט קיין איין צאָהן אין מויל, האָבען ציין-וועהטאָג?

— ווען אַ הונט בייסט איהם איין.

* * *

אַ יונגעל, וואָס איז אַ טאָג נישט געווען אין שולע, האָט אויף מאָרגען געבראַכט פאָלגענדען צושריפט פון זיין מוטער: „ענטשולדיגט, וואָס בעני איז נעכטען נישט געווען אין שולע, ער איז נאָך קיינמאָל נישט געווען ביי קיין לוויה, און אַזוי ווי נעכטען איז גראָד געווען די לוויה פון אונזערען אַ קרוב, האָב איך איהם מיטגענומען כדי ער זאָל האָבען אַ ביסעל פערגעניגען".

* * *

— פאַרוואָס וואַשסטו זיך די האָר מיט אַלקאָהאָל?

— די האָר זאָלען וואַקסען גרעסער און שעהנער.

— געה שוין, געה! עס איז נישט אמת, וואָרים ס'זאָל זיין אַזוי ווי דו זאָגסט, אַז די האָר וואַקסען גרעסער, וואָלט ביי מיין טאַטען שוין לאַנג אַרויסגע-וואַקסען אַ באָרד אויפ'ן גאָרגעל.

די אַביסינישע שעהנע שפּיאָנקע

וואָס זי האָט אַלץ אויפגעטוהן

דער נאָמען פון דער שוואַרצהויטיגער שעהנ-הייט איז מאַדאַם וואָזוראַ מאַנען. זי איז די פרוי פון אַ רייכען עטיאָפּיער נאָבעלמאַן. זי גיט-אויס איהר אייגען געלד אויף דער אָרגאַניזאַציע פון גע-היים-אַגענטען, וועלכע שטעלט-צו איצט דעם קעניג און זיינע אַרמעע-אָפיצירען אַלע געהיימע ידיעות פון דעם איטאַליענישען פראָנט און פון דעם איטאַ-ליענישען גענעראַל-שטאַב.

די איטאַליענער האָבען זיך שוין עטליכע מאָל געכאַפּט, אַז די אַרמעען פון הייל סעלאַסיע ווייסען זייערע סודות און דערפאַר איבעראַשט מען זיי, די איטאַליענער, מיט אומגעריכטע אַטאַקעס פונקט דאָרט וואו זיי זענען אַמשוואַכסטען קאָנצענטרירט און צוגעגרייט.

די מאַדאַם מאַנען איז שוין לערך צוואַנציג יאָהר פערבונדען מיט שפּיאָנאַזש-אַרבייט לטובת איהר לאַנד, זי האָט שטודירט אין אייראָפּע, רעדט עטליכע אייראָפּעאישע שפּראַכען, קאָן גוט שיסען און קאָן אַלע סאָלדאַטסקע קונצען. זי אַליין פיהרט-אָן מיט פיר-הונדערט שפּיאָנען אין עטיאָפּיע, וואָס דער גרעסטער טייל פון זיי זענען פרויען פון איהר לאַנד און וועלכע זענען איצט טעטיג אין דער מלחמה.

ווי אַזוי די אַביסינישע מאַטאַ האַרי אַרבייט אין דעם שונא'ס לאַגער, איז אוממעגליך צו וויסען, די איטאַליענער האָבען שוין אָנגעווענדעט אַלע מיט-לען אויף צו פאַקען די פרוי. אָבער עס האָט זיך ביז איצט נישט איינגעגעבען. מען ווייסט נאָר, אַז אַ פּאָר מאָל האָט זי זיך פערשטעלט אַלס אַביסינישע טענצערין, און אַ דאַנק איהר אויסערגעוועהנליכער שעהנקייט האָט זיך איהר איינגעגעבען אַריינצודרייסען זיך צווישען די איטאַליענישע אַרמעע און קריגס-פיהרער.

די וואָס האָבען זי געזעהען, זאָגען, אַז זי איז נישט אַזוי שוואַרץ ווי איהרע אַנדערע עטיאָפּיער שוועסטער און אַז זי פּאַסט זיך זעהר גוט צו זיין אַנ'אייניקעל פון שלמה המלך און מלכת שבא. ווען זי קומט אין איינעם פון די צוויי פּאַלאַצען וואָס זי האָט אין אייראָפּע (אין וויען און אין פּאַריז) נעהמט מען זי נישט אָן פאַר קיין אַפריקאַנערין.

אין איהרע אייראָפּעאישע פּאַלאַצען פראַוועט די מאַדאַם מאַנען אַזעלכע רייכע באַנקעטען און אונ-טערנעהמונגען, וואָס זייער גלייכען קאָן מען געפינען נאָר אין די אַראַבּישע געשיכטעס פון „טויזענט און איין נאַכט". עס קאָן זיין, אַז איהר ערשטער לעהרער אין די שפּיאָן-סיסטעמען, דער נישט-לאַנג פאַר-שטאָרבענער ענגלישער קוירנעל לאָרענס פון אַראַביע, האָט איהר אויך אויסגעלערנט ווי אַזוי צו פראַווען שמחות. ער איז געווען איהר ערשטער לעהרער און איהר בעקאַנט געמאַכט מיט אַלע גע-היימע שריפטען פון כמעט אַלע אייראָפּעאישע און אַפריקאַנישע לענדער. פון איהם האָט זי אויך גע-לערנט אַלע וועגען פון אַראַבּישער פּאָליטיק און די מעטאָדען פון אַראַבּישע עקזאָטישע פרויען.

זי האָט געענדיגט אַ פּאָר אייראָפּעאישע אוני-ווערזיטעטען און איז דערפאַר עטליכע מאָל געשיקט געוואָרען פון דעם עטיאָפּיער קעניג מיט פעראַנט-וואָרטליכע מיסיעס קיין אייראָפּע צו פערשידענע מלוכות.

איהר ערשטע שפּיאָנישע אַרבייט אין איטאַליע איז געווען אין דעם יאָהר 1920, ווען די איטאַליע-נישע רעגירונג האָט אויסגעאַרבייט אַ נייע ביקס. זי האָט געהאַט די אויפגאַבע אַרויסצוקריגען ביי דעם אינזשיניער די געהיימע פאָרמולע און איז צוליב דעם געקומען קיין איטאַליע, זי איז אין עטליכע טעג אַרום שוין געווען נאָהענט בעפריינדעט מיט'ן אינזשי-ניער, צוגעגנב'עט ביי איהם די שליסלען, זיי נאָכ-געמאַכט און אין אַ טאָג אַרום האָט ער זיך געכאַפּט. אַז מען האָט איהם בעגנב'עט. די איטאַליענישע רע-גירונג האָט איהם שווער בעשטראָפט דערפאַר, אָבער דערווייל איז אָפּגעצויגען געוואָרען דער קריג וואָס איטאַליע האָט דעמאָלט געפּלאַנעוועט אויף אַביסיניע.

מיט עטליכע יאָהר פריהער האָט זי געהאַט די אויפגאַבע אויסצוגעפינען ביי זיך אין לאַנד דעם געהיימען אָפּמאַך, וואָס דער פריהערדיגער קעניג האָט געמאַכט מיט אַן'אייראָפּעאיש לאַנד. אין דעם אָפּמאַך האָט זיך דער קעניג פערפליכטעט אָפּצוגע-בען אין אַרענדע דעם טייך טאַנאַ און די גאַנצע געגענט אַרום דעם טייך פאַר עלעקטרישע פאַבריקען. צוליב אָט דער שטיקעל אַרבייט איז זי געווען גע-צוואונגען צו ווערען די מעטרעסע פון דעם עטיאָפּיער פּרעמיער-מיניסטער. זי האָט איהם דאַן צוגעוואוינט צו אָפּיום, און ווען ער האָט איינמאָל פערלוירען דעם קאָפּ, נישט געוואוסט וואו ער איז אין דער וועלט, האָט זי געזוכט און געפונען דעם געהיימען אָפּמאַך, וועלכען זי האָט איבערגעגעבען צו די פּאַט-ריאָטען פון לאַנד און אויף אַזאַ אופן געהאָלפען אַרונטערזעצען דעם פריהערדיגען קעניג פון טראָהן.

באַלד נאָכדעם האָט זי זיך דערוואוסט, אַז אַ זוהן פון אַ רייכען אַביסינישען קאָמערסאַנט און דיפּ-לאָמאַט פאָהרט קיין וואַשינגטאָן מיט אַ געהיימען אָפּ-מאַך. די מאַדאַם מאַנען האָט נאָך אויסגעפּייט זיך אַרויפ-צוזעצען אויף דער זעלבער שיף וואָס האָט געפיהרט דעם יונגענמאַן קיין אַמעריקע. אויפ'ן וועג האָט זי זיך בעקענט מיט איהם און אָפּגעמאַכט, אַז ווען זיי וועלען קומען קיין ניו יאָרק זאָלען זיי צוזאַמען פאָה-רען אויסקוקען די שטאָט. דאָס איז געווען אין דער צייט פון פּראָהיבישאָן. זי האָט געוואוסט, אַז די פּאָליציי אין ניו יאָרק מאַכט אָפטע איבערפאַלען אויף געהיימע שענקלעך און קאַבאַרעטען, האָט זי דעם יונגענמאַן פערנאַרט אין אַ געהיימען שענקעל און איהם געזאָגט, אַז זי וויל פערזוכען דעם טעם פון פערבאָטענעם ליקער. ווען דער אַביסינישער בחור איז שוין געווען אונטער'ן גלעזעל, האָט זי זיך אַרויסגעגנב'עט און מודיע געווען דורכ'ן טעלעפאָן דער פּאָליציי. וועלכע איז באַלד געקומען צולויפען און האָט אַלעמען אַרעסטירט. ביי דעם בחור האָט מען געפונען דעמאָלט דעם געהיימען אָפּמאַך, די צייטונ-גען האָבען געדרוקט געוויסע טיילען פון איהם, און אויף אַזאַ אופן איז צושטערט געוואָרען דער גאַנצער פּלאַן און דער יונגערמאַן האָט געמוזט מיט חרפּה און בושות צוריק אַהיימפאָהרען.

לויט די פּלענער האָט די וואַשינגטאָנער רעגי-רונג פערשפּראָכען נישט צו אַנערקענען די איצטיגע עטיאָפּישע רעגירונג, אויב זי וועט נישט קריגען געוויסע קאָנצעסיעס. אַזוי גיך ווי די וועלט האָט זיך פון דעם דערוואוסט האָט די וואַשינגטאָנער רע-גירונג באַלד אַנערקענט הייל סעלאַסיע'ן און מיט דעם אָפּגעווישט דעם נישט-אָנגענעהמען איינדרוק וואָס די אויפגעדעקטע געהיימע דאָקומענטען האָבען געמאַכט אין אייראָפּע און אין אַמעריקע.

מאַדאַם מאַנען האָט געדינט אין דער אַרמעע ווי אַ געוועהנליכער סאָלדאַט, און אַזוי זענען אויך אַלע איהרע שפּיאָנען און שפּיאָנקעס געווען סאָל-דאַטען. זי האָט אויך געגרינדעט אין עטיאָפּיע אַ באַ-טאַליאָן פון פרויען, וואָס רופט זיך „די עטיאָפּיער אַמאַזאָנקעס".

די אַביסינישע מאַטאַ האַרי האָט אויך אָפּגע-געבען אַ סך צייט און מיה אויף אויסצורייניגען איהר לאַנד פון שפּיאָנען. מען האָט דורך איהר ענט-דעקט אַ סך אויסלענדישע אַגענטען און אויך אַבי-סינישע אַגענטען וואָס האָבען געדינט פאַר אויס-לענדישע מלוכות.

די אויסלענדישע האָט מען אַרויסגעשיקט פון לאַנד, און די אינלענדישע האָט מען צעשאָסען אָדער אויפגעהאַנגען.

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור

נעשטאָרבען דער זשורנאַליסט יצחק צבי לעווי

ירושלים. אין עלטער פון 35 יאָהר איז אין תל-נעשטאָרבען דער יודישער זשורנאַליסט יצחק לוי. פאַר די לעצטע יאָהרען איז ער געזעסען לייפּציג, וואו ער האָט געגרינדעט דעם ערשטען -ליטעראַרישען פעראיין אויפן נאָמען פון י. ביי דעם פעראיין האָט אויך עקזיסטירט דער יודישער טעאַטער אין לייפּציג. עטליכע האָט לוי דאָרט אַרויסגעגעבען און רעדאַגירט וואָכען-צייטונג „אונזער לעבען". דער פערשטאָר-האָט מיטגעאַרבייט אין אַמעריקאַנער „טאָג", אויך אין וואַרשעווער און לאָדזער צייטונגען. אין 1932 איז לוי געקומען קיין א"י און איז לעצ-געווען דער לייטער פון דער חיפה'ער אָפּטיי-פון „דואר היום".

אַרום דער נייער פאָלקס-צעהלונג אין א"י

ירושלים. „אַי ריפּאָ" גיט איבער, אַז די רעגי-פיהרט איצט דורך אַ נייע פאָלקס-צעהלונג דורך פערמיטלונג פון געזונדהייטס-אַמט. ווי עס זיך אַרויס, דערגרייכט די צאָהל איינוואוינער תל-אביב 130 טויזענד, אין יפו 68 טויזענד. פאָלקס צעהלונג ווערט דורכגעפיהרט אויף דער פון הויז-קאָמיסאַר אין צוזאַמענהאַנג מיטן פון געזעץ וועגען בעגרעניצען דעם באַ-פערקויף.

מגפה אויף עופות אין א"י

ירושלים. אין אַ ריהע דערפער איז אויסגעבראָ-אַ מגפה אויף עופות. די מגפה האָט זיך אָנגע-אין אַן'אַראַבישען דאָרף נישט ווייט פון שבע און פון דאָרט זיך פערשפּרייט איבער יו-דערפער און ווירטשאַפטען אין דער ריכטונג חיפה. לויט די אויספאָרשונגען, וואָס זענען דורכ-געוואָרען דורך רעגירונגס-בעאַמטע האָט אַרויסגעוויזען, אַז די קראַנקהייט האָט זיך פער-דורך עופות, וואָס מען האָט געבראַכט פון רומעניען. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם האָבען די פעראינטערעסירטע קרייזען זיך געווענדעט צו דער רעגירונג, אַז זי זאָל אָננעהמען ערנסטע מיטלען, כדי צו בעשיצען די אָרטיגע עופות פון דער געפאַהר פון אַנשטעקענדע קראַנקהייטען.

וואַנדאַליזם

ירושלים. אין דעם פּרדס פון ה' פריהמאַן אין תל-חי האָט מען אַרויסגעריסען 40 בוימער. כדי פעסטצושטעלען, ווער עס האָט בעגאַנגען דעם דאָ-זיגען וואַנדאַליזם, האָט זיך די פּאָליציי בענוצט מיט שפּיר-הינט, און אַ דאַנק זיי איז געכאַפּט געוואָרען אַן'אַראַבער פון דעם דאָרף אַרטיבע, וועלכער איז אַרעסטירט געוואָרען.

פאַר דער פייערליכער עפענונג פון קונסט-מוזיי אין תל-אביב

תל-אביב. נאָך פיר יאָהר אָנגעשטרענגטער אַר-בייט און געלד-אינוועסטירונגען איז פערענדיגט געוואָרען דער דריי-שטאָקיגער בנין פון דעם יודי-שען מוזיי אין תל-אביב, אַזוי אַז אין עטליכע וואָ-כען אַרום וועט שוין פאָרקומען דער אָפיציעלער חנוכת-הבית. אין פערלויף פון דער צייט האָט דער מוזיי ערוואָרבען 346 אויל-בילדער, 74 סקולפּטו-רען און איבער 4000 אַקוואַרעלען, צייכנונגען און גראַפיקעס. צווישען די בילדער געפינען זיך שאַפונ-גען פון קינסטלער, מיט אַ וועלט-נאָמען, ווי איזראַ-לעס, ליבערמאַן, פּיסאַראָ, מאַנע, שאַגאַל א. אַנד.

מאיר דיזענהאָף, וועלכער האָט אָפּגעגעבען זיין הויז פאַר דער מוזיי, האָט אין נאָמען פון די פריינד פון יודישען מוזיי אין תל-אביב פערעפענטליכט אַן-אויפרוף, אין וועלכען עס ווערט אָנגעוויזען דערויף, אַז דער מוזיי ווערט אַלץ מעהר אַ צענטער פון קונסט ווערק און איז שוין איצט אַ וויכטיגער פאַקטאָר פאַר דער ערציהונג פון דער יודישער יוגענד.

צוויי אַראַבישע שבטים אַריבער פון עבר-הירדן קיין העדזשאַס.

ירושלים. „הארץ" טיילט מיט פון אַמאַן, אַז צוויי גרויסע שבטים אין עבר-הירדן — „על הופּיי-טאַס" און „באַני אטיעה" זענען אַריבער די גרעניץ פון העדזשאַס און האָבען ערקלערט, אַז זיי ווילען זיין אונטערטאַנען פון קעניג איבן סאַוד. ווי מען טיילט מיט האָט איבן סאַוד געוואונען די פיהרער פון די דאָזיגע שבטים. צוזאָגענדיג זיי אַ בעדייטענדע מאָנאַטליכע פענסיע.

אין די פּאָליטישע קרייזען אין עבר-הירדן האָט דער דאָזיגער פאַקט אַרויסגערופען אַ גרויסע צו-רודערונג.

צוריקגעשטעלט די איינהייט פון די פּוילישע יודען

אויפרוף פון דער פעראייניגטער אָר-גאַניזאַציע

תל-אביב. די אונטערהאַנדלונגען וועגען צוריק-שטעלען די איינהייט פון די פּוילישע יודען אין א"י זענען — ווי יט"א האָט שוין מיטגעטיילט — גע-קרוינט געוואָרען מיט ערפאָלג און די צוויי קערפּער-שאַפטען „התאחדות עולי פולניה בא"י" און „התאחדות ציוני פולניה בא"י" האָבען פערעפענטליכט אַ געמיינזאַמען אויפרוף צו די פּוילישע יודען אין א"י, אין וועלכען עס ווערט געזאָגט, אַז אין דער איצטיגער צייט, אין אַ צייט פון שרעקליכער פּורעניות אין אַלע תפוצות הגולה, איז דער צייט פון געפאַהרען און שטרויכלונגען אין א"י, ליגט אויף אַלע טיילען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג אַ בעזונדערע פליכט צו פעראייניגען אַלע ווירק-זאַמע כוחות אין פאָלק.

די נייע „התאחדות ציונית של עולי פולניה בא"י" וועט קאָנצענטרירען אַלע איהרע קרעפטען אויף צו שאַפען אונטערנעהמונגען און אינסטיטו-ציעס, עקאָנאָמישע, קאָלאָניזאַטאָרישע און קולטור-רעלע, כדי צו בעפרידיגען די נויטען פון די פּוילי-שע איינוואַנדערער קיין א"י און בעפעסטיגען זיי אין לאַנד.

ענגלישע פּאָליטיק אין א״י

אַרטיקעל פון האַלב־אָפיציעלען אָרגאַן פון בריטישען קאָלאָניאַל־אַמט

לאָנדאָן (יט״א) דער האַלב־אָפיציעלער אָרגאַן פון בריטישן קאָלאָניאַל־אַמט „גרעיט־בריטען אַנד דהי איסט“ בעהאַנדעלט אין לעצטען נומער אויספיהרליך פערשידענע א״י־פּראָבלעמען. די צייטונג שרייבט צ.ט. אַנד.:

די צייט האָט שוין געמילדערט פיל פּראָבלעמען, מינדעסטענס וועגען האָבען זיך אין משך פון די 15 יאָהר, זייט דער ציווילער אַדמיניסטראַציע אין א״י. נישט דערוואַרט קיין שום סאַטיספּאַקציע די שיוער־ווערדיגע ענגלישע בעאַמטע, וואָס זענען אויפריכטיג בעשטרעבט אויסצופיהרען זייערע פליכטען אויפן יסוד פון א מאַנדאַט. ווי פריהער אַזוי איצט טרעפען אָן די שריט פון דער מאַנדאַטאָר־מאַכט מיט פערדעכטיגקייט, מיספערשטענדניש און בעליידיגונגען. עס האָט זיך אויך נישט געמילדערט די בעציהונג צווישען אַראַבער און יודען. די אומפּאַרטייאישע אָבסערוואַטאָרען פון א״י־לעבען שטעלען פעסט איינשטימיג, אַז אין ערגעץ אויף דער וועלט, וואו גרויס־בריטאַניען זאָל נישט האָבען אויסצופיהרען אויפגאַבען לטובת דער אָרטיגער בעפעלקערונג, איז די ענדגילטיגע לעזונג פון פּראָבלעם נישט אַזוי צווייפעלהאַפט אין בעצוג אויף די רעזולטאַטען ווי אין הייליגען לאַנד.

נישט קוקענדיג אָבער אויף דער אונזיכערקייט פון דער ענדגילטיגער לעזונג און נישט קוקענדיג אויף, וואָס פון פערשידענע זייטען ווערען ווענ־לידס אַזוי־פיל לעזונגס־פּראָיעקטען, וואָס על־פּי רוב זענען זיי זיך איינס דאָס אַנדערע סותר, איז גרויס־בריטאַניען נישט פערצווייפעלט און ווי אַמאָל אַזוי אויך היינט האָפט זי, דאָס סוף כל סוף — רעכענדיג זיך מיט דער בריטישער אומפּאַרטייאיש־קייט און לאָגיק — וועט זיך איהר איינגעבען גורם זיין, אַז די פערשידענע פאָלקס־גרופּען, וואָס בעוואוינען דאָס הייליגע לאַנד, זאָלען זיך צונויפ־שמעלצען אין איין אָרגאַנישער גאַנצקייט, אין עטוואָס אַזוינס, וואָס וועט נישט זיין נישט ספּעציפיש־יודיש און נישט־ספּעציפיש אַראַביש, נאָר פּשוט און גאַנצען פּאַלעסטיניש.

עס וואָלט געווען אינדיסקרעט צו רעדען וועגען דעם, אין וועלכער מאָס די דאָזיגע האָפנונג האָט זיך פערוואַנדעלט אין גלויבען. ווי עס זאָל נישט זיין, דאַרף מען פעסטשטעלען, אַז אַן־אונערמידלי־כער פערטיידיגער פון דער דאָזיגער האָפנונג איז דער איצטיגער הויך־קאָמיסאַר פון א״י גענעראַל סער אַרטור וואָוקאָפּ. זייענדיג אין זיין ערשטער קאַדענץ געלויבט דורך די ציוניסטען און מחמת דעם נישט גערן געזעהען דורך די „פּאָליטישע“ אַראַבער, ווערט ער אָבער איצט, אין זיין צווייטער קאַדענץ אַנגעגריפען פון דער זעלבער פּלאַטפאָרם, פון וועלכער מען פלעגט איהם פריהער זינגען תהלות־ותשבחות.

די יודישע קריטיק פון די רעגירונגס־מאַסנאַה־מען איז איצט קאָנצענטרירט אויף דעם פּראָיעקטיר־טען לעגיסלאַטיוו־ראַט און אויף די אַנגעקינדיגטע ענדערונגען אין די אימיגראַציע־פאָרשריפטען און לגבי יודישע באָדען־קניות אין א״י. אין די אַלע געלעגנהייטען האָט די א״י־רעגירונג פאַר זיך א לייכטע פערטיידיגונג, און נישט בלויז דערפאַר וואָס ער האַנדעלט אין בעסטען אינטערעס פון דער געמיינשאַפט, נאָר נאָכמעהר מחמת דעם, וואָס ער האָט פאַר די אויגען דאָס אַלגעמיינע וואויל פון גאַנ־צען כלל.

אויב עס זענען ווען עס איז געמאַכט געוואָ־רען וועלכע־עס־איז פערשפּרעכונגען דער א״י־בע־פעלקערונג, איז עס געווען דוקא אין דער אַנגע־לעגענהייט פון לעגיסלאַטיוו־ראַט. אַנגעקינדיגט אין דעם בעהאַנדערונגס־ווערטען ווייס־בוך פון יאָהר 1930 (ווייסבוך פון לאָרד פּאַספילד — בעמ. פון יט״א) און פיל מאָל ווידערהאָלט אויף די סעסיעס פון דער מאַנדאַט־קאָמיסיע ביים פעלקערבונד, מוז מען ענדליך מאַכען דעם פּרוב אויסצופיהרען דעם לעגיסלאַטיוו־ראַט־פּראָיעקט, אויב דאָס וואָרט, וואָס איז געגעבען געוואָרען דורך דער מאַנדאַטאָר־מאַכט, זאָל נישט בעטראַכט ווערען אַלס שטיקעל פּאַפּיר. מיר גלויבען, אַז דער הויך־קאָמיסאַר וועט מאַכען ווייטערע שריט אין דער ריכטונג צו רעאַליזי־רען די דאָזיגע אָנקינדיגונג. מיר זענען אויך נישט מסופּק, אַז טראָץ זייער איצטיגער אָפּאָזיציע, וועלען יודען זיך דאָך בעטייליגען אין דער דאָזיגער אינ־סטיטוציע. מיר ריזיקירען צו טרעפען, אַז ווען די יודען וועלען זיך איבערצייגען, וואוהין דאָס וואַ־סער פליסט, וועלען זיי זיך סוף־כל־סוף דעצידירען צו זעצען זיך ביים זייט פון זייערע אַראַבישע לאַנד־לייט, כדי פאַר דער געמיינזאַמער טובה צוזאַמען זיך בעראַטען.

וואָס שייך די שנויים אין די פאָרשריפטען וועגען אימיגראַציע און לאַנד־פערקויף, וואָס מען רעדט וועגען זיי זעהר פיל, הגם זיי זענען נאָך אָפיציעל נישט אָנגעקינדיגט געוואָרען, איז דאָך קלאָר ווי דער טאָג, אַז די א״י־רעגירונג, וועלכע איז פעראַנטוואָרטליך און גוט־בעהאַוונט אין דעם פאַקטישען צושטאַנד, וועט נישט מאַכען קיין שום שריט נישט האָבענדיג אין זינען דעם ענדגילטיגען וואויל פון לאַנד.

בלויז די יעניגע, וואָס זייער בעאורטיילונג, הגם געשטיצט אויף ציפערן, איז אַן־אויבערפלעכ־ליכע, קענען בעהויפּטען, אַז די ווירטשאַפטליכע לאַגע פון א״י איז אַ צופרידענשטעלענדע. עס איז קלאָר, אַז נעמענדיג אין אַכט אפילו בלויז די ריזיגע איבערגעוויכט פון אימפּאָרט איבער עקספּאָרט (און דערביי נעמט דער אימפּאָרט אַרום אפילו אַרטיקלען פון ערשטער לעבענס־געברויך), פאָדערט די ווירט־שאַפטליכע באַזע פון א״י א גרינדליכען איבערבוי, אַן־איבערבוי פון וואָרצעל ביז׳ן שפּיץ. אַן־אילוס־טראַציע פון דער ווירטשאַפטליכער אונזיכערקייט פון א״י איז געווען באַדיי די לייכטע „פּאַניק“ אין די באַנק־קריזען פון לעצטען הערבסט.

די לעהרע, וואָס פליסט אַרויס פון דעם דאָ־זיגען עפּיזאָד, איז פאַר דער א״י־רעגירונג נישט געגאַנגען לאיבוד. וואָס די רעגירונג זאָל בקרוב נישט אונטערנעמען אין געביט פון אימיגראַציע, וועט עס געשעהען מיט דער פּערספּעקטיוו איינצופונ־דירען די עקאָנאָמישע סטאַביליטעט פון לאַנד און דערמיט אויך פון דער „יודישער נאַציאָ־נאַל־היים“ (גענזענפיסלעך אין אָריגינאַל — פון יט״א). און וואָס די רעגירונג זאָל נישט אָרדענען, כדי צו פערזיכערען דעם אַראַבישען אַ געוויסען באָדען־מינימום, וועט עס אויך ווערען מיט דער זעלבער אויסזיכט. און גופא פאַר דער טובה פון דער אַראַבישער בע־פעלקערונג.

אין קיין שום פאַל אָבער קען זיך די רעגירונג נישט ריכטען אויף פּאָפּולאַריטעט. סיי די אַראַבער און סיי די יודען, אַרויסרופענדיג תביעות וועגען זייער גערעכטער בעהאַנדלונג, דערזען יעדע פאַר זיך פּריווילעגיעס — און דאָס קען די רעגירונג נישט נאָכגעבען, געבונדען מיט די — בעשטימונגען פון א״י־מאַנדאַט.

כדי אַרויסצוטראָגען אַן־אורטייל וועגען שריט פון אַן־אַדמיניסטראַציע, טאָר מען נישט האָבען אין זינען בלויז די אייגענע אינטערעסען, מען מוז דערצו אַנווענדען אַ ברייטערען מאַסשטאַב. ווען די רעגירונג זאָל ערלויבען אַנצוזיהען גליכגעוויכט, וואָלט זי פערלוירען איהר און וואָלט זיך דערמיט אויף א פערדינסט ערלויבט צו שטירצען. די רעגירונג קען אויספיהרען איהרע התחייבות׳ן בלויז אויב זי היט אַ פעסטע און גראַדליניגע שטעלונג. און די וועלכע וואָלטען געפּרובט — אין דער אָדער ריכטונג — צווינגען די רעגירונג, אַז זי זאָל בויגען און אָבטרעטען פון איהר פּאָזיציע, וועלען זיך מוזען ענטטוישען.

זיצט אין געפענגעניש פיר יאָהר

און וויל נישט אויסזאָגען, אַז ער איז געווען איין שעה מיט א פרעמדער פרוי

עלמער בייטס איז א לענגערע צייט געווען אין ניו ענגלאַנד א מעכאַניק אין אַ גאַראַזש און עס האָט איהם געשפּילט דאָס מזל; די פרויען אינ׳ם שטעטעל האָבען איהם ליב געהאַט און געווען איי־פערזיכטיג איינע אויף דער אַנדערער.

בייטס איז געווען א יונגער בחור׳ל, איינגאַנצען אַכצעהן יאָהר אַלט, פונדעסטוועגען האָט ער פערשטאַנען, אַז ווען מען האָט צו טון מיט פערהייראַטע פרויען, דאַרף מען פאַר זיי קיין מורא נישט האָבען, שלעכט איז נאָר, אַז מען זאַטשעפּעט זיך מיט א מיידעל, אָדער מיט אַן־אַלמנה, צי א גרושה. א פרוי אָבער וואָס האָט א מאַן, וועט נישט מאַכען קיין לייטיש געלעכטער און וועט צו איהם קיין טענות נישט האָבען.

האָט ער זיך דערום קיין צימעס נישט געמאַכט פון זיינע געליבטע, וועלכע זענען אַלע געווען פער־הייראַטע פרויען; ער האָט פיינט געהאַט צו האַל־טען זיך לאַנג מיט א פרוי, און זיי אָפט געביטען. זיין באַלעבאָס האָט אפילו פאַראיבעל געהאַט אויף איהם, למאי ער האָט צופיל עסקים מיט פרויען און פערנאַכלעסיגט צוליב זיי זיין אַרבייט, אָבער ווייל ער איז געווען א וואוילער יאַט, א גוט־ברודער און אַ ספּאָרט, האָט ער איהם נישט געוואָלט אָפּזאָ־גען פון דער שטעל, און פלעגט זיך בעגנוגענען מיט בלויז סטראַשונקעס.

אָבער אָט האָט זיך געמאַכט אַזאַ צופאַל:

צוויי באַנדיטען זענען בעפאַלען דעם אייגענ־טימער פון א געזאָלין־סטודיע, פרעדעריק גראַמא, און איהם בערויבט. די פּאָליציי האָט נישט געקענט געפינען די רויבער, און שוין געוואָלט אויפגעבען דאָס זוכען פּלוצים האָט זיך געאיוועט צו גראַמא׳ן א פרוי און געזאָגט, אַז זי האָט אונטערגעהערט א שמועס, אַז איינער פון די באַנדיטען וואָס האָבען איהם בערויבט, אַרבייט אין אַ גאַראַזש נישט ווייט פון עקוואַירט. גראַמא האָט זיך באַלד געוואָנדעט צו דער פּאָליציי און אַרעסטירט עלמער בייטס.

גראַמא האָט מודה געווען, אַז ער האָט נישט בעמערקט די פּנים׳ער פון די באַנדיטען, אָבער ער געדענקט זעהר גוט די שטים פון איינעם פון זיי. ווען ער איז געקומען מיט בייטס׳ען אין געריכט, האָט גראַמא דערקענט די שטים, געשוואָרען איינער פון די באַנדיטען האָט געהאַט אַזאַ ווי בייטס.

אויף אַזאַ עדות זאָגען איז שווער צו דיגען אימיצען, אָבער בייטס׳ען האָט מען שולדיג דערפאַר. וואָס ער האָט נישט געוואָלט זאָגען, וואו ער איז געווען דעם 27־טען 1930, אין יענער שעה ווען די רויבעריי איז געקומען.

עלמער בייטס האָט אויסגערעכנט אַלע דען פון דעם טאָג, וואו ער האָט פערבראַכט, אַז עס איז געקומען צו דער שטונדע, ווען די בעריי איז פאָרגעקומען, האָט ער געענטפערט ריכטער, אַז ער קען נישט זאָגען וואו ער איז

האָט די אָנקלאַגע זיך סומך געווען אויף „נישט קענען“ און געטענה׳ט, אַז דאָס איז ער און געהאָלפען בערויבען גראַמא׳ן.

עלמער בייטס האָט געשוואוירען, געבראַכט כל׳ערליי ראיות, אַז ער האָט נישט רויבט, אַז ער איז קיינמאָל קיין קרימינעל ברעך נישט בעגאַנגען, אָבער מען האָט איהם מאָל אונטערגעטראָגען די פראַגע: „וואו געווען אין יענער שעה, ווען דער פערברעכ בעגאַנגען געוואָרען אין עקוואַריט? דו דעם גאַנצען טאָג זעהר פּינקטליך, דאַרפסט יענע שעה געדענקען“, און בייטס האָט נישט געענטפערט, האָט מען איהם פערשיקט געפענגעניש.

עלמער איז אָפּגעזעסען איין יאָהר א יאָהר און מען האָט שוין כמעט פערגעסען איהם, אָבער זיין מוטער האָט געדענקט, און צע צייט געאַרבייט מעשים, אַז איהר קינד זיסט און אומנישט אין געפענגעניש פאַר ברעך וואָס אַנדערע זענען בעגאַנגען. זי דערקוטשעט דער פּאָליציי, ביז איינער מודה געווען, אַז קיינער, אפילו דער גלויבט נישט, אַז עלמער איז א פערברעכ ער מוז פאַרט אויסזאָגען וואו ער איז געווען.

ענדליך האָט זיך די מוטער דערוואוסט פרוי האָט געזאָגט גראַמא׳ן וועגען די מוטער איז אַוועק צו יענער פרוי, זיך פריינדעט מיט איהר און אויסגעפונען, איז געווען איי־פערזיכטיג אויף א צווייטער ראַטער פרוי, וועלכע האָט ביי איהר עלמער׳ן פון אונטער דער נאָז.

די מוטער איז אַוועק אין פּאָליציי צעהלט, וואָס זי האָט זיך דערוואוסט. פרוי גענומען אויף אַ קרייץ־פערהער און זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די פרוי האָט גוט, אַז עלמער האָט פערבראַכט אין יענער מיט דער פערהייראַטער פרוי. זי האָט נישט עלמער׳ן פערשיקען. נאָר אַנטון צרות דער ראַטער פרוי, זי האָט געמיינט, אַז אויב עלמער׳ן ברענגען אין געריכט און איהם וואו ער איז געווען, וועט ער נישט וועלען אין געפענגעניש און אויסזאָגען דעם אמת דערווייל יענער מאַן דערוויסען און ווייב. נאָר ווי עלמער איז געווען פערליבט נישט געוואָלט זאָגען, האָט זי אַ מאַן דער האַנט: „אַזאַ חברה מאַן איז ער! איז ער פערליבט, אַז ער וויל באַדאי אין טורמע, טאָ זאָל ער געהען זיצען רוחות“. נאָך 4 יאָהר זיצען, האָט מען עלמער׳ן בעפרייט.

א געלעגענהייט פאַר אינדו־סטריעלער און סוחרים

אויספלוג אויף די גרויסע ירידן אין

פּראַג און ווינער

פון 3־טען ביז׳ן 10־טען מערץ ד.י.

פּרייז 3־טע קל. 179 זל.

2־טע קל. 219 זל.

איינשרייבונגען ביז׳ן 28־טען פעברואַר.

אנמעלדונגען נעהמט אָן

„אָרביס“

לאָדז. פּיעטריקאָווער 18

טעל. 249 40.

די בעסטע קאָמיקער פון דער ביהנע און פילמס

האָבען קיין מזל נישט צו זייערע ווייבער

ערשט נישט לאַנג צוריק האָט די אַמעריקאַנער פּרעסע זיך געטומעלט מיט טעד הילי, וועמען זיין פרוי, מעריאָן באַנעל, האָט אַנגעקלאָגט אין געריכט אויף אַ גט דערפאַר, וואָס ער האָט איהר געמאַכט א שרפה אין דער היים אויף איהרע קליידער. הילי האָט דערנאָך געטענה׳ט אין געריכט, אַז ער האָט אַרויפגעוואָרפען איהר גאַנצע הלבשה אויפ׳ן אויוון, נישט וויסענדיג, אַז דער גאַז ברענט. זיין פרוי אָבער זאָגט, אַז טעד הילי, איהר מאַן, איז אפשר א קאָמיקער אויף דער ביהנע, נאָר אין דער היים איז ער אַן־אַנשיקעניש, וואָס מען קאָן פון איהם נישט פּטור ווערען מיט גוטען, און דערפאַר ווענדעט זי זיך צום געריכט, אַז מען זאָל זי פון איהם בעפרייען, כל־זמן זי האָט נאָך אַ הארץ.

דערביי האָט שוין די פרוי אויך דערציילט, אַז אפילו אָט דאָס שטיקעל קאָמישע אַרבייט, וואָס הילי האָט אָפּגעטון אין דער היים מיט איהרע מלבו־שים, איז נישט זיין אייגענע חכמה, א סצענאַריסט האָט אַמאָל אָנגעשריבען א פילם, אין וועלכען דער העלד, וואָס וויל זיך נוקם זיין אין זיין פרוי, כאַפּט איהרע קליידער און פערברענט זיי. הילי האָט זיך אָפּגים דערמאָנט אין יענער סצענקע און זי געמאַכט ביי זיך אין דער היים.

דער ריכטער האָט נישט געוואוסט וואו דער אמת ליגט און געהייסען הילי׳ן בעצאָהלען פאַר דעם שאָדען, וואָס ער האָט אָנגעטון, און דאַן איהם געוואָרנט, אַז דאָס צווייטע מאָל, ווען ער וואַרפט דער פרוי׳ס קליידער, זאָל ער אַכטונג געבען צי דער גאַז ברענט.

טעד הילי איז נישט דער איינציגער קאָמיקער, וואָס איז טראַגיש אין דער היים. אָט איז פאַרהאַן נאָך איינער: פרענק פעי. זיבען יאָהר האָט ער אָפּגעלעבט מיט דער פילם־אַקטריסע באַרבאַראַ סטענוויק און איטליכער האָט שוין געמיינט, אַז דער איינער קאָמיקער איז א בריה אין פאַמיליען־לעבען, ווי איבערראַשט איז מען אָבער געוואָרען, ווען מען האָט זיך דערוואוסט, אַז די מיס סטענוויק האָט אַנ־געקלאָגט איהר מאַן אין א לאָס־אַנדזשעלעסער געריכט אויף א גט. באַרבאַראַ זאָגט אין איהר קלאַגע, אַז דער מאַן שטערט איהר אין איהר קאַריערע און אַז ער איז בכלל אַ שטערונג.

וועגען דעם וועלט־בערימטען קאָמיקער טשאַר־לי טשאַפּלין דאַרף מען שוין קיין סך נישט שרייבען, וועגען איהם ווייסט שוין די גאַנצע וועלט, אַז אַלס פאַמיליען־מאַן איז ער אַ גרויסער שלים־מזל און ווי נאָר ער האָט חתונה, דאַרף ער שוין אָנשטעלען אַדוואָקאַטען, וואָס וועלען קעמפען אין די געריכטען געגען דער פרוי.

קליף עדוואַרדס איז בעקאַנט אין דער טעאַטער וועלט און ביי אַ סך צושויער אונטער דעם פּסעודאָנים „יוקולילי אייק“. ווען זיין צווייטע פרוי, אידען, האָט געוואָלט א גט, האָט ער זיך ביי איהר געבעטען, אַז זי זאָל איהם נאָר אָפּגעבען דעם הונט. זי איז געווען ווייליג נאָכצוגעבען. אָבער אַז ער זאָל איהר צאָהלען 250 דאָלאַר א חודש אַלימענטען, און אַז ער האָט נישט געוואָלט, האָט זי איהם אָנגעקלאָגט אין געריכט און דערציילט דעם ריכטער, אַז זי קאָן מיט ווייניגער ווי אַזאַ סומע געלד נישט לעבען אויף דעם שטייגער ווי ביז איצט.

דער ריכטער האָט זי געפרעגט וואָס דאָס מיינט, האָט זי געענטפערט, אַז איצט האָט זי א געוויסען געזעלשאַפטליכען שטאַנד.

ביי די ווערטער האָט דער קאָמיקער אויסגעשאָ־סען אין אַ געלעכטער. דער ריכטער האָט איהם געפרעגט וואָס איז עס פאַר א שמחה אויף איהם. האָט ער געענטפערט: „עס איז צום לאַכען, ווען זי זאָגט, אַז זי האָט א געזעלשאַפטליכען שטאַנד, אין דער צייט ווען די גאַנצע פילם־קאָלאָניע ווייס, אַז מיין שטאַנד איז דערזעלבער ווי פון א נאַקעטער ציבעלע“.

ראַי אַטוויל איז שוין פון צוויי ווייבער אָפּגעגט געוואָרען. זיין ערשטע פרוי איז געווען א באַנ־קיר׳ס א טאָכטער און די צווייטע — אַן־אַקטריסע, איצטער האָט די אַקטריסע דערציילט אין געריכט, אַז איהר מאַן איז שוין איינמאָל א קאָמיקער. ביי איהם איז אפילו די הייראַט אויך א קאָמעדיע. דערפאַר וויל זי זיך פון איהם בעפרייען, כדי צו קאָנען הייראַטען מיט אַן־אַנדער אַקטיאָר, וואָס שפּילט ערנסטע ראָלען, אפשר וועט דער אַנדערער נעמען ערנסטער די הייראַטשפּיל.

ווי קוירנע, סעמועל סטופּנייגל, וועלכער ווערט פערדעכענט פאַר א ראַדיאָ־קאָמיקער, האָט נאָר דער־הערט אַז זיין ווייבעל איז מיט איהם אומצו־פרידען. איז ער אַוועק און זי אַנגעקלאָגט אויף א גט.

אוירנעסט טרועקס איז בעקאַנט אין די טעאַ־טער־קרייזען אויף בראָדוויי, אַזוי־גוט ווי אין האָלי־וואוד. זיינע בעקאַנטע זאָגען, אַז ער איז אין לעבען פּונקט אַזוי קאָמיש און אַמוזאַנט ווי אויף דער בינע. אָבער זיין פרוי, מערי דזשין טרועקס, האָט באַלד נאָכ׳ן אָפּ־יום־טוב׳ן דעם ערשטען יאַנואַר, מודיע געווען, אַז זי האָט זיך קוים געקאָנט איינהאַלטען מיט איהר מאַן ביז נייע־יאָהר, איצט נעמט עס א סוף. ער איז אין דער היים נישט נאָר א קאַליקע א שפּילער, נאָר אפילו א פּראָסטער בשר ודם האָט מעהר קאָמיזם אין נאָגעל ווי ער אין גאַנצען לייב־און־לעבען.

זי האָט זיך געגט מיט איהר ערשטען מאַן צוליב טרועקס׳ען. זי איז דאַמאָלט איינגאַנצען 19 יאָהר אַלט געווען. און ווייל אַזוי יונג, זאָגט זי, האָט זי קיין שכל נישט געהאַט צו וויסען, אַז צו האָבען א קאָמיקער פאַר א מאַן איז א טראַגעדיע.

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון צייהן און יאַסלעס

Piotrkowska 164 tel. 114-20

REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 93־

ספּעציאַליסט

פאַר מענער - שוואַכע - בעהאַנ

סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ

נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8

זונטאָג און חגאות פון 9—1

נייער
פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער
פאלקסבלאט

היינטיגע טעקסטיל־קאנפערענץ
דערווייל ווערט אונטערהאנדעלט מיט איין צד

(א) אויף היינט איז, דורכן ארבייטס־אינספעקטאר אינזש. ווידשיקאווסקי, בעשטימט געווארען אנ׳ אייניגזייטיגע קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון די טעקסטיל־ארבייטער־פעראיינען.

די קאנפערענץ איז צוזאמענגערופען געווארען אין שייכות מיט די דורך די פראפעסיאנעלע פעראייניגען ארויסגעשטעלטע פאדערונגען, וועלכע זענען מצד דער לויז־אינדוסטריע אפגעווארפען געווארען.

אויף דער היינטיגער קאנפערענץ וועלען די פארשטעהער פון די טעקסטילארבייטער פרעציזירען זייער שטעלונג פאר דעם ארבייטס־אינספעקטאר, וועלכער וועט ווארשיינליך דערנאך צונויפרופען א קאנפערענץ פונם צווייטען צד.

לעת עתה איז די סיטואציע, מחמת דעם אפזאג פון די פאבריקאנטען, שטארק פערשארפט און מ׳ קאן זיך רעכענען מיט דער מעגליכקייט פון א שטרייק.

דאס איינריכטעז בעקוועמליכקייט אין א דירה גיט נישט קיין גרונט צו העכערן דאס דירה־געלד
אזוי האט געפסקנט אין א רייה פראצעסען דאס היגע שטאטישע געריכט

אין הסכם מיט די פערפליכטענדע פארשריפטען זענען די ווירטסלייט פון קאנאליזירטע הייזער געצוואונגען געווען צו אינסטאלירען אין די וואוינונגען קלאזעטען. אויף דעם סמך האבען פיל ווירטסלייט געפאדערט פון די בעטרעפענדע לאקאטארען א 20־פראצענטיגע הוספה צום דירה־געלד.

די לאקאטארען האבען נישט געוואלט נאכקומען דעם דאזיגען פערלאנג, האבען טאקע די ווירטסלייט געגען זיי פערפיהרט געריכטס־פראצעסען.

אויף דער ווענדונג פון א רייה איינגעקלאגטע לאקאטארען, האט דער יודישער לאקאטארן־פעראיין (פיעטרקאווער 31) איבערגענומען די פערטיידיגונג פון די דאזיגע פראצעסען אין געריכט.

אויף די אנימאלדיגע פערהאנדלונגען האט דער פעראיינס־אדוואקאט פערטיידיגט דעם שטאנדפונקט, אז די פערלאנגטע הוספה וואלט באמת געווען בע־רעכטיגט, אויב ס׳וואלט זיך געהאנדעלט וועגען לוקסוס אינסטאלאציעס און דאס אויך נאר אין דעם פאל, אויב די ווירטסלייט וואלטען אדורכגע־פיהרט די אינזועסטיציעס מיט׳ן אייגענעם ווילען און אויפ׳ן וואונש פון די לאקאטארען.

דאס קאנאליזירען הייזער און איינריכטען קלאזעטען אין וואוינונגען איז אזא געדיכט־בעוואוינ־טען קבוץ, ווי לאדז, איז אבער נישט קיין ענין פון קאמפארט, נאר פון פשוט׳ער לעבענס־נויט־ווענדיגקייט, דעסגלייכען זענען אויך נישט די איינריכטונגען אונטערגענומען געווארען דורך די ווירטסלייט אייגענוויליג, נאר לויט א קאטעגארי־שער פעראָרדנונג פון דער מאכט.

וואס שייך דער ענטשעדיגונג פאר׳ן אינוועס־טירטען קאפיטאל, ווערט ער דאך נישט צורינען. נאר פערגרעסערט אין אנ׳ענטשפרעכענדער מאס דעם ווערט פון די הייזער.

דאס געריכט האט טאקע אנערקענט, אז דאס איינריכטען בעקוועמליכקייט אין א דירה גיט נישט קיין גרונד צו העכערן דאס דירה־געלד און אפ־געווארפען די תביעות פון די ווירטסלייט, צומשפטענ־דיג פון זיי געריכטס־קאסטען.

אין שייכות דערמיט דארף אבער בעמערקט ווערען, אז דער דערמאנטער פסק־דין איז נישט נוגע די קאנאליזאציע־אפצאהלען, וועלכע די לא־קאטארען פון די קאנאליזירטע הייזער זענען יא מחויב צו בעצאהלען.

מחלוקת אהן אויפהער אין דער אלטשטעטישער שוהל
דער חזן ווינאגראד איז היינטיגען שבת נישט צוגעלאזען געווארען צום דאווענען

די גבאים פון דער אלטשטעטישער שוהל האבען זיך פערבענקט אין די קליינשטעטלדיגע גבאים און תקנים - מחלוקות און זייט א געוויסער צייט קומען פאר שענדליכע סקאנדאלען אין דער שוהל.

מ׳קען נישט קלוג ווערען ווענען וואס עס האנ־דעלט זיך. ס׳קריגען זיך די אלטע גבאים מיט די נייע און אויך מיט אזעלכע, וועלכע ווילען ערשט ווערען גבאים. עס קריגען זיך די גבאים מיטן חזן, דער חזן מיטן דירינגענט און אלע צוזאמען, פון וואס מ׳קען צו קיין טאלק נישט דערגעהען.

דערביי דארף מען געדענקען, אז די אלט־שטאט־טישע שוהל איז נישט קיין פריוואט־אייגענטום, וואו יעדער קאן רעגירען אזוי ווי אין זיין פריוואט־אונ־טערנעהמונג. די שוהל געהער צו דער קהלה און צאהלט צו צו איהר שווערע טויזענדער זלאטים א יאהר.

די מחלוקת דויערן שוין לאנגע וואכען און מען קאן זיי נארנישט בערוהיגען. ווי מיר וויסען, האט שוין דאס פרעזידיום פון דער קהלה־פערוואלטונג עטליכע מאל אינטערווענירט אין דעם ענין, אבער יעדעס מאל אהן ערפאלג.

היינטיגען שבת, ווען דער חזן ווינאגראד איז ווי שטענדיג צוגעגאנגען דאווענען צום עמוד, האט מען איינגעארדענט א גרויסען סקאנדאל, ס׳האבען זיך באלד געשאפען צוויי צדדים און פון דער גרויסער מחלוקה איז שיער נישט דערגאנגען צו א געשלעג. דער סוף איז געווען, אז דער חזן האט נישט געדאווענט, אבער דאס גאנצע דאווענען איז אדורכגעגאנגען אין סקאנדאלען און אומאנגענעהם.

צי האבען שוין טאקע די מתפללים נישט קיין אנדערע זארגען אויס׳ן קאפ?

מאריס שווארץ קומט קיין לאדז
צוזאמען מיט זיין געקליבענעם קינסטלער־אנסאמבל

ווי מיר דערוויסען זיך, קומט קירצליך קיין לאדז אויף גאסטשפילען דער דירעקטאר פון ניו־יארקער קונסט־טעאטער מאריס שווארץ צוזאמען מיט זיין אויסגעצייכענטען קינסטלער - אנסאמבל.

הער לאדזער יודישער טעאטער־עולם ווארט מיט דער גרעסטער שפאנונג אויף די אויפטריטען פון דעם בעריהמטען יודישען קינסטלער, וועלכער האט אין אמעריקא, און שפעטער אויך אין אייראפע, ארויסגערופען אנ׳אונגעהויערן ענטוזיאזם.

די אויפפיהרונגען פון קינסטלער מאריס שווארץ זענען אין ווארשא געווען אנ׳אמת׳ער יום־טוב פאר דעם יודישען טעאטער און פאר די צעהנדליגער טויזענדער טעאטער - צושויער.

דאס קומען פון מאריס שווארץ צוזאמען מיט דעם גאנצען קינסטלער־אנסאמבל וועט זיין דאס גע־שפרעך פון טאג אין די קולטורעלע קרייזען פון יו־דישען לאדז.

פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע
קאנסטיטואירונגס־זיצונג פון נייעם ציוניסטישען קאמיטעט

אונטערן פאהזיץ פון אינזש. ג. פראשקיער איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון נייעם ציוניסטי־שען קאמיטעט.

אינזש. פראשקיער, אלס פאהזיצער פון דער אל־געמיינער פערזאמלונג, עפענט די זיצונג און לויט פאר די רשימה פונם ניי־געוועהלטען ציוניסטישען קאמיטעט. אלע געוועהלטע ערקלערען, אז זיי נעמען אן די מאנדאטען.

דער קאמיטעט טרעט דערויף צו צו דער קאנ־סטיטואירונג פון פרעזידיום און די קאמיסיעס.

אלס פארזיצער ווערט איינשטימיג געוועהלט ה׳ ד״ר ראזענבלאט, אלס וויצע־פארזיצענדע די ה״ה מ. מרחיב און ה. ליטווין. אין פרעזידיום ווערען געוועהלט די ה״ה רעד. אהנער, משה לימאן, משה קארא, אדוו. ז. שטרויך, מגר. י. קראהן, אינזש. א. חייקין.

עס ווערען דאן בעשטימט פאלגענדע קאמיסיעס: 1) פארן קרן־היסוד, 2) פארן קרן־קימת, 3) ארגא־ניזאציע און יוגענד־רעסארט, 4) קאמיסיע פאר עליה און הכשרה, 5) קולטור און ציוניסטישע אויפ־קלערונגס־ארבייט, 6) קאמיסיע פאר פינאנצען און ווערבירען מיטגלידער, 7) קאמיסיע אויף צו שאפען א ציוניסטישען קלוב, 8) פאליטישע קאמיסיע, 9) קאמיסיע פאר ארבייט אין ווירטשאפטליכע און פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס. לויט׳ן פארשלאג פון אדוו. בערקאוויטש ווערט בעשלאסען צו שאפען א יורידישען ראט ביי דער ארגאניזאציע, וועלכער וועט געליטעט ווערען פון אדוו. בערקאוויטש און אדוו. שטרויך.

עס ווערט בעשלאסען פארצולייגען אויף איינער פון די נאהענטסטע זיצונגען צו בעשטעטיגען דעם רעגולאמין פון ציוניסטישען קאמיטעט.

ה׳ רומקאווסקי רעפערירט וועגען דער מאטער־יעלער לאגע פון קבוץ „פרדך״. דער קאמיטעט בע־שליסט צו ווידמען א בעזונדער אויפמערקזאמקייט דער פראגע פון הכשרה און בעאויפטראגט די עליה און הכשרה קאמיסיע צו פערנעהמען זיך מיט דער פראגע און פארצובריטערן געהעריגע פארשלאגען.

עס ווערט נאך בעשלאסען איינצוארדנען אין דער נאהענטער צייט א בעריכטס - פערזאמלונג פון דער טעטיגקייט אין דער קהלה, שטאדטראט א.אז.וו.

ה׳ ד״ר ראזענבלאט גיט צו לעצט א אפ א בע־ריכט פון דער טעטיגקייט פון ציוניסטישען צענ־טראל - קאמיטעט פאר דער לעצטער צייט אין צוזא־מענהאנג מיט דער שאפונג פון דער פאליטישער פערטרעטערשאפט און די פערשטענדיגונגס־פרובען מיט די צענטראל - ציוניסטישע אינסטאנצען אין קראקא און לעמבערג.

אינדערהיים אוז איז שענק...

(א) אויף כאיני, ניעצאלא 1. איז אין דער וואוינונג פון א געוויסער הערבאנסקא נעכטען פאר־געקומען א פריילעך סעודה׳לע לכבוד זונטאג...!

אז דער עולם איז געקומען אין די „הויכע עולמות״ האט מען זיך מחמת חדוה אנגעהויבען מהנה־זיין מיט טרוקענע און נאסע קלעפ, און דער סוף שמחה גדולה איז געווען, אז פאנאטאוויץ האט אוועקגעפיהרט אין קרייז־שפיטאל א גוסס׳ן דעם צוהורג׳טען, 31־יאהריגען בראניסלאוו מאסטאלעזש.

* * *

(א) אין דארף זשיפאוו אין א שענק, איז בעת א שטארק „בעטראפטען״ מאהלצייט אויסגע־בראכען א קרינעריי צווישען דעם 23־יאהריגען סטאניסלאוו מאטושיאק און דעם 24־יאהריגען סטאניסלאוו ספאלאנעק.

אין א געוויסען מאמענט האט מאטושיאק ארויסגעכאפט א רעוואלווער און אויסגעשאסען 2 קוילען אין ספאלאנעק׳ן. איין קויל האט איהם גע־טראפען אין דער ברוסט, און די צווייטע־אין א פוס. ספאלאנעק איז אין שפיטאל, און מאטושיאק־אין ארעסט.

אלפוילישער צוזאמענפאהר
פון פאבריקס־מייסטער

(א) נעכטען איז אין לאקאל פון ז. ז. ז. (קילינסקיעגא 105) פארגעקומען אנ׳אלפוילישער דעלעגאטען־צוזאמענפאהר פונ׳ם פאבריק־מייסטער־פארבאנד, וואס איז ארגאניזירט ביי ז.ז.ז.

עס זענען געקומען אנ׳ערך 50 דעלעגאטען פון לאדז, פעטריקאוו, זשירארדאוו, טאמאשאוו, טשענסטאכאוו, זאווירטשע א. א. שטעט.

עס זענען ארומגערעדט געווארען: די עקא־נאמישע לאגע פון די מייסטערס, די פראגע פון נארמירען די לוינען און די ארבייט דורך א קא־לעקטיוון אפמאך פאר דער גאנצער אינדוסטריע.

עס זענען אנגענומען געווארען ענטשפרע־כענדע רעזאלוציעס.

א הויכער בעזוך אין בערעק־יאסעלעוויטש־לעגיאן

דער ג. פוילישער געזאנדטער אין אסלא, מיניס־טער קוואפישעווסקי האט בעזוכט אין דער בעגלייטונג פון קינסטלער ארטור שיק דעם בערעק־יאסע־לעוויטש־לעגיאן און אויסגעדריקט זיין צופרידענקייט מיט די ארבייטען פון לעגיאן.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל־ארצט פאר הויט,- געשלעכטס־קראנקהייטען און מענער־שוועכע
פיעטרקאווער 10. טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוונ.
זונטאג פון 10—1 בייטאג. אלע ארט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן
א ספעציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med.
AL. FOKSZANSKI
כירורג
נעמט איצט אן: אין דער לעטשניצע „POMOC״, ליטאנאווסקי 1 (רוג בעלגטער פלאץ) פון 11—1: טעל. 101-29.
פריוואט־וואוינונג פעטריקאווער 101
פון 5—7 אווענט. טעל. 210-76.
סצר ארבמפלאצ — הנחה.

דער יאהרגאנג 1914
ווערט גענומען צום מיליטער

(א) די פ. ק. או׳ס האבען פונאנדערגעשיקט אויפפאדערונגס־קארטען (קארטי פאוואלאניא) צו פארבאראוצעס פון יאהרגאנג 1914—אין צוויי טורנוס.

דאס אריינגלידערען אין מיליטער וועט זיך ...ליבען דעם 4. מערץ ה. י. פאר די וואס זע... צוגעטיילט צו פיעכאטע.

אין העלפט מערץ ה. י. וועלען אריינגעגלי... ווערען די ארטילעריסטען און די, וואס זע... בעשטימט אין די טעכנישע אפטיילונגען.

...נס הויבט זיך אז א שטרייק אין דער לעדער־בראנזשע

(א) נעכטען איז אין זאל אויף אליעיא 1. מאי 2 ...קומען א מיטינג פון לעדער־ארבייטער, כאלופ... שוסטער און שטעפער צו בעטראכטען די ... אין פאך. דער מיטינג איז צונויפגערופען גער... דורך די יודישע און פוילישע אפטיילונגען ... לעדער־פעראיין און דער כאלופניקעס־סעקציע ... סאציאליסטישען האנדווערקער־פעראיין.

... איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו ...קלאמירען א שטרייק אין דעם פאך.

...גליכצייטיג איז אויסגעוועהלט געווארען א ספע... שטרייק־קאמיסיע, וועלכע וועט אכטונג גע... אז דער שטרייק זאל האבען א רוהיגען פער...

...נפיסקירט דעם „ארענדאווניק״

(א) נעכטען איז קאנפיסקירט געווארען דער ...ענדאווניק״ אין לאדז פאר אנ׳ארטיקעל וועגען ...נשעהענישען אין פוזנער אוניווערזיטעט.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: שטעקעל (לי...אווסקיעגא 37), יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9) ...איעלעוויטש (פאמארסקא 91), בארקאווסקי (זא...רזקא 45), גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), האמ... (גלובנא 50), פאולאווסקי (פעטריקאווער ...)

געהיימנישפולער באנדיטען־אנפאל

(א) נעכטען ביינאכט האבען זיך אין דער ...טונג פונ׳ם פארפאלק איגנאצי און קאראלינא ...ק (וואוועלסקא 5) אריינגעריסען עטליכע אונ... באנדיטען און זיי מערדערליך צושלאגען. ...אנפאלער זענען ענטלאפען. די פערוואונדעטע ... ערטיילט ערשטע הילף די ארויסגערופענע ...קאוויע.

זי האט אויך געזעהן
נישט נאר בלויז געהערט...

(א) א געוויסע אנאסטאזיא ראשיאק (וואול...נסקא 63) האט נעכטען,—אין שייכות דערמיט, ... דאס פוילישע ראדיא האט דערגרייכט די ... פון א האלבען מיליאן אבאנענטען—בעקומען ... פון דער ראדיא־דירעקציע א פ.ק.א.־ביכעל ... 100 זלאטעס.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט פרעמיערע!
דאס מעכטיגע עקזאטישע מייסטערווערק
דער אנפאל אויף קאבגא
געשאפען אויפ׳ן גרונד פון דער בעריהמטער ערצעהלונג פון
Edgar VALLACE
אויסערן פראגראם: אקטואליטעטען פון P. A. T. און Paramount

טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי”
ציגעל־נאָם 27.
דיר.: ד. צעלמייסטער.
בילעטן צו בעקומען פון 11—2 און פון 5 נאָכמ. ביי דער קאַסע.

אַ נחת צו זיצן און צו הערן!! מען פערגעסט אין אַלע דאגות!

הייגט, 9 אָוונט
פון 70 גר.

יצחק נאָזשיק׳ס רעוועלאַציע־אויפפיהרונג
סערטיפיקאַט

נייע געזעצע און צירקולאַרען

קאַמף געגען אונלעגאַל האַלטען געוועהר

דער יוסטיץ־מיניסטער האָט פונאַנדערגעשיקט צו די געריכטס־אָרגאַנען אַ צירקולאַר, אין וועלכען ער פעראָרדענט די ענינים וועגען האַלטען אָדער בענוצען אונלעגאַל געוועהר און אויפרייס־מאַטער־יאַלען אין אַ גיכען טעמפּאָ צו משפטען, אָנצוווענ־דען געגען די שולדיגע די האַרבסטע סאַנקציעס און די אורטיילען זאָל אַמשנעלסטען אויסצופיהרען.

אויב אַ שולדיגער ווערט פערמשפט צו אַ מיל דער שטראָף, דאַרף די פּראָקוראַטור דעם פסק־דין באַלד פערקלאָגען.

מאָראַטאָריום אויף לאַנדווירטשאַפט־ליכע חובות

אין דוש. אוסטאַוו איז פערעפענטליכט געוואָרען אַן איינהייטליך געזעץ וועגען מאָראַטאָריום אויף לאַנדווירטשאַפטליכע חובות.

לויט׳ן דערמאָנטען געזעץ הייסט אַ לאַנדווירט־שאַפטליכער אַזאַ חוב, וועלכער שטאַמט פון קויפן, דיספּאָנירן אָדער פיהרען אַ לאַנדווירטשאַפטליך גוט. אַ התחייבות אויפ׳ן סמך פון אַ זשירא, וואָס קומט פון אַ לאַנדווירט, ווערט אויך בעטראַכט ווי אַ לאַנדווירטשאַפטליכער חוב. דער מאָהנער האָט אָבער רעכט אויפצווייזען, אַז דער חוב טראָגט נישט קיין לאַנדווירטשאַפטליכען כאַראַקטער.

לאַנדווירטשאַפט הייסט נישט בלויז לאַנדווירט־שאַפט אין ענגע ראַמען, נאָר אין דעם פאַל מיינט מען אויך וואַלד־ווירטשאַפט, גערטנעריי, זאָמען־צוכט, פיה־צוכט בינען־צוכט און פיש־פאַנגעריי.

דער מאָראַטאָריום איז גילטיג ביז׳ן 1 אָקטאָבער 1938 און בעמט אַרום די חובות וועלכע זענען ענט־שטאַנען פאַר׳ן 1 יולי 1932.

חל איז דער מאָראַטאָריום נישט בלויז אויף די אייגענטליכע חובות, נאָר אויך אויף די ציגזען, פּראָוויזיע, קאָסטען און אַנדערע בעטרעפען ביז׳ן 1 נאָוועמבער 1934. די מאָראַטירטע לאַנדווירטשאַפט־ליכע חובות קאָנען קאָנווערסירט ווערען מיט 4 און האַלבען פּראָצ. פאַנד־בריף, וועלכע דאַרפען רעאַליזירט ווערען אין משך פון 55 יאָהר.

שטראָף - צינזען

דער פינאַנץ־מיניסטער האָט אין דוש. אוסטאַוו פערעפענטליכט אַ פעראָרדנונג וועגען דער הויך פון צינזען, וועלכע מ׳מעג בעמען פון פערלעגענע שטייערן און עפענטליכע חובות.

דאָס געזעץ בעציהט זיך צו דירעקטע שטייערן און צו לאָקאַל־שטייער, שטייער פון בוי־פלעצער, עלעקטרישע ענערגיע, פערמעגענס־שטייער, ירושה און געשאָנקען־שטייער, אויסערגעוועהנליכער פער־מעגענס־שטייער, אומדירעקטע שטייערן, שטעמפּעל־אָפּצאָלען, שטייערן לטובת דעם מלוכה־אוצר ווי אויך לטובת די קאָמונאַלע פערבאַנדען, זעלבסטשטענדיגע קאָמונאַל־שטייערן.

דאָס דערמאָנטע געזעץ איז דעסגלייכען אויך חל אויף בייטראַגען און אָפּצאָהלען לטובת די סאָ־ציאַלע פערזיכערונגס־אַנשטאַלטען ווי אויך לטובת דער אַלגעמ. פערז.־אַנשטאַלט (פייער־קאַסע) אין ערשטען פאַל איז דאָס געזעץ חל בלויז אויף די פערזיכערונגס־חובות, וועלכע זענען ענטשטאַנען נאָכ׳ן 31 דעצעמבער 1933.

פון די אויסגערעכנטע חובות ווערט גענומען צינזען נישט מעהר, ווי 3 פירטעל אַ חודש, פון אָפּגעלייגטע אָדער צולייגטע חובות אויף ראַטעס ווערט גענומען 2½ פּראָצ. אַ חודש, פון חובות לטובת סאָציאַלע פערזיכערונגס־אַנשטאַלטען ווערט גענומען צינזען אין דער הויך פון אַ ½ פּראָצ. אַ חודש פון חובות ביז 10 זל. ווערט נישט גענומען קיין צינזען, אַ מאַנקאָ ביז 2 גילדען ווערט נישט צוגעמאָנט.

ווער ס׳האַלט נישט די ראַטעס, פערלירט די הנחה־צינזען.

גוט מארגן

הימעל און ערד... און אָקסען!

אוי, האָט זי, די מרת פּריסטאָראַוואַ, ... אַ קאַשע! ס׳טוט זיך אויף טיש און אויף ... אפשר האָבען יודען געהאַט אַנדערע צרות ... סען, באָיקאָט, פּעטאַרדעס, זיצען אויף ליגען ... אויף רעכטס, האָט אונזער „צער בעל־חיים ... נישט געקאָנט צוקוקען דעם צער פון יודען ... טערערוקט אַ שחיטה פערבאָט. געטון האָט ... מסתמא, כדי... מיר, יודען, זאָלען פערגע... יענע צרות, און האָבען זאָלען מיר אין ... איין זאַך — שחיטה!...

צו וואָס זאָלען די יודישע פּאַרלאַמענ... יעדען מאָנטאָג און דאָנערשטאַג „בעאונרוהיג... הערן מיניסטאָרן. אַמאָל מיט אַ מעשה ... אַמאָל מיט אַ משפּה לאָדז, אַמאָל מיט אַ ... זען? — זעהר אַ „געשיקטער” טריק פון ... פּריסטאָר!...

נו, טוט זיך טאַקע חושך מיט דער שחי... ריקאַ „קייבעלט”. ס׳פליהען פּראָטעסטען ... מאַריאַלען — ס׳איז ליהודים!

האָבען מיר די טעג אונטערגעהערט אַ ... צווישען אַ יודישען קצב מיט אַ קוילער. ... שפּרעך גיבען מיר איבער במעט וואָרטליך:

— „צאַ ווי זשידזשי פּשאַקרעוו קוזיצ... קענען נישט צוקוקען ווי אייערע מאַשקעס ... אַרום מיט בלאַנקע מעסערס, און שעכטען אי... יערע אָקסען.

ביזט טאַקע נאַרעטבט, דיין „אוירעל” ... פּלאַצט נעבעך פון צער, אָבער זאָג מיר, ... ווי אַזוי ווילסטו לשון דעם „אָקסען־פּחס... דו האַלסט, אַז אַ׳אָקס דאַרף מען נעבען ... קאָפּ! און טאָמער שנייד׳ט מען איהם בלויז אי... גאַרגעל אַהן אַ „מליטש” איבערן מוח — ... די „עוולה” נישט פערטראָגען?

— „צאַ ווי טאַם גאַדאַטשש, יאַ ווים ... אוצאַגע מוביאַן, זשע טאַ יעסט בארבאַרזשינ... — אין באַסטאַ!”

„אַ פּאַדרוגיעם”, ווי קומט איהר זשיד... פּאַליאַקען, צוטיילען פּאַרציעס קאָשערנע, ... „מו יעסט נאַשאַ פּאָלסקאַ — אי באַסטאַ!”

— יאַ, ביזט נאַרעטבט, אָבער פּאַרוואָס ... איצט געוועזען גוט, און איצט ביזטו פּלוצים ... אַזאַ סטראַשנע צער בעל־חיים׳ניק?

— יאַ ניע וויעם, יאַ טילקאָ וויעם, זשע ... נאַשי פּשאָדקאָוויע”...

— שאַ... שאַ... כ׳האָב אַ פשרה: „נאַשע ... קאָוויע אי וואַשע זאַדקאָוויע”...

אב־נ...

שבת דעם 22 פעברואַר
די טרויער־אַקאַדעמיע געווידמעט די ערשטע יאָהרצייט פון רעד. לאַזאַר פוקס

ווי עס איז שוין געווען געמאָלדען, קומט פאָר דעם קומענדיגען שבת, דעם 22 פעברואַר ד. י. 8 אַ זייגער אין אָוונד אין לאָקאַל פון זש.ט.ק. די טרויער־אַקאַדעמיע געווידמעט דער ערשטער יאָהר־צייט פון פערשטאָרבענעם יודישען קולטור־טוער אין אונזער שטאָט רעד. לאַזאַר פוקס.

מיט רעדעס וועגען לעבען און אַרבייט פון ר״ז. לאַזאַר פוקס וועלען אַרויסטרעטען די ה״ה: רעד. י. אוגער, רעד. מ. בראָדערזאָן, ל. לעווין א. אַנד.

דער פערשטאָרבענער איז געווען אין די היגע אינטעליגענטע קרייזען זעהר בעליבט, ער האָט געהערט צו די אַקטיווסטע יודישע קולטור־טוער אין לאָדז, עס איז נישט געווען קיין איין וויכטיגע קולטור אונטערנעמונג אין אונזער שטאָט אין וועל־כער לאַזאַר פוקס זאָל זיך נישט אַקטיוו בעטייליגען. לאַזאַר פוקס האָט געהערט צו די בעדייטענדסטע יודישע אינטעליגענטען אין אונזער שטאָט. אין זיין געזעלשאַפטליכער טעטיגקייט האָט דער פער־שטאָרבענער אַריינגעטראָגען האַרציגער און ערלי־כער בעציהונג, וועלכע לאַזאַר פוקס, האָט פערמאָגט אין אַ גרויסער מאָס.

אַ דאַנק זיין דרייסטקייט און עהרליכקייט האָט לאַזאַר פוקס אַרויסגערופען צו זיך צוטרוי און רעספּעקט. זיין טויט האָט דעריבער אַרויסגערופען אַ אויפריכטיגען טרויער צווישען אַלע, וועלכע האָבען איהם געקאָנט.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם:
„מענער אין געפעהרליכען עלטער”
אין די הויפּט־ראָלען:
GINGER ROGERS
און MARY ASTOR
— II —
ווינער פּיקאַנטע קאָמעדיע א. ט. ג.
שטורם אין אַ גלאָז וואַסער
אין דער הויפּט־ראָל:
RENATA MÜLLER
אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 2 בייטאָג.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43). טעלעפאָן 32־141
עמפּפאַנגס־שעה׳ן 8־10, 12־2 און 5־8 אָוונט

אויפן דערנער־וועג
שפּאַנענדער פענסאַציאָנעל־ראָמאַנטישער ראָמאַן

36)

— .39 —

— האָט מען גאָר איהם, לאַאיקאָוו׳ן, אַריינ־געזעצט אין תפיסה? — האָט מילער אויסגעפּלאַצט אַ פּאָר אויגען, — ער האָט פערראַטען, אויך מיאַוס אָפּגענאַרט — האָט מען איהם דערפאַר אַרעסטירט!? זענט איהר זיך נישט טועה, הער עקסעלענץ?

— איך בין זיך נישט טועה. די רוסישע מאַכט האָט זיך דערוואוסט, אַז לאַאיקאָוו איז געקומען צו אייך פאָרלעגען צו פערקויפען דעם רוסישען מאַרש־פּלאַן. מ׳האָט דעריבער לאַאיקאָו׳ן גלייך אַרעס־טירט. וואָס וואונדערט איהר זיך דאָ?

— אויב לאַאיקאָוו האָט נישט פערראַטען, פון וואַנען האָט זיך די רוסישע מאַכט דערוואוסט, אַז לאַאיקאָו האָט מיר פאָרגעלעגט צו פערקויפען דעם מאַרש־פּלאַן? אונזער געשפּרעך האָט קיינער נישט געהערט און נישט געקאָנט הערען. איך בין געוויס פאָרזיכטיג אין אַזעלכע זאַכען, וועגען דעם פאָרשלאַג זיינעם האָבען בלויז געוואוסט ער און איך, מעהר קיינער נישט. טאַ אויף וועלכען אופן, דורך וואָס פאַר אַ נס, האָט זיך די רוסישע מיליטער־רישע־מאַכט דערוואוסט וועגען דעם? אויב דער ענין איז ענטדעקט געוואָרען, האָט נאָר לאַאיקאָוו אַליין געקאָנט פערשיטען. די גאַנצע זאַך איז דער־ריבער פאַר מיר אַ רעטעניש.

— הער פּאָלקאָווניק, עס איז נישט אונזער זאַך אויפצוקלערען דאָס דאָזיגע רעטעניש. אַ פאַקט איז, אַז איהר זענט געשטאַנען אין פערבינדונג מיט אַ שפּיאָן און אַזוי־אַרום אונז שטאַרק קאָמפּראָ־מיטירט. איך האָב היינט געהאַט ביי מיר אַ הויכען בעאַמטען פון אויסערן־מיניסטעריום, וועלכער האָט דורכאויס געפאָדערט אייך צו בעזייטיגען פון אייער אַמט כדי נישט צו קומען אין קיין קאָנפליקט מיט דער רוסישער רעגירונג. וועלען מיר, ליידער מוזען ערפילען איהר פאָדערונג.

מילער איז צוריקגעפאָהרען קיין וויען. ער זיך מיט דער צייט געוואויר דערוואוסט וועגען די איינ־צעלהייטען פון לאַאיקאָוו׳ס אַרעסט און זעלבסט־מאָרד. און איז איצט געקומען צו דער איבערצייי־גונג, אַז דער רוסישער פּאָלקאָווניק האָט נישט געהאַט קיין שום הינטער־כוונות ביים וועלען פער־קויפן דעם רוסישען מאַרש־פּלאַן און אַז ער איז אַ״ט אַ געהיימניספולען אופן אַנטדעקט געוואָרען. אָבער ווער האָט איהם אַרויסגעגעבען? די דאָזיגע פראַגע האָט מילער׳ן נישט געלאָזט צורוה.

קומענדיג קיין וויען, איז ער אוועק צו רעדל׳ן, מיט וועמען ער איז געווען גוט בעפריינדעט און איהם דערצעהלט די גאַנצע געשיכטע.

— לכתחילה בין איך זיכער געווען, אַז דאָס האָט דער דאָזיגער לאַאיקאָוו מיך פּראָוואָצירט, — האָט מילער זיך אויסגערעדט דאָס האַרץ פאַר רעדל׳ען, — איך בין זיכער געווען, אַז די רוסישע מאַכט האָט בכיון אונטערגעשיקט דעם דאָזיגען פערשוין, כדי מיר אונטערצושטעלען אַ פּיסטעל. אָבער איצט זעה איך, אַז לאַאיקאָו האָט געהאַט די בעסטע כוונות. ער איז אומגליקליך אַריינגעפאַ־לען! אָבער ווער האָט איהם געקאָנט פערראַטען? דאָס איז דאָך באמת אַ רעטעניש! חוץ מיר, איהם אַליין און אייך, הער פּאָלקאָווניק, האָט דאָך קיי־נער נישט געוואוסט וועגען זיין פאָרשלאַג.

רעדל איז געזעסען פערלעגט אַ פוס אויף אַ פוס און האָט רוהיג אויסגעהערט מילער׳ן, נאָכדעם האָט ער אַ פרעג געטון:

— הער מילער, צי איז מיר ערלויבט צו שטעלען אייך אַן אינטימע פראַגע?

— אַן אינטימע פראַגע?

— איהר וואונדערט זיך שטאַרק, אָבער איך האָב אַזעלכע אינפאָרמאַציעס, וועלכע וואונדערען מיך נאָך מעהר... אינפאָרמאַציעס, וואָס האָבען אַ שייכות צו אייך, הער מילער! — האָט רעדל שאַרף בעטאָנט דאָס וואָרט „אייך”.

— צו מיר? איך פערשטעה נישט וואָס איהר מיינט, הער פּאָלקאָווניק...

— איך האָב אינפאָרמאַציעס, אַז אייער ראָלע אין דער דאָזיגער געשיכטע איז, איידעל זיך אויס־געדריקט, געווען נישט קיין בעזונדערס דזשענטעל־מענישע... איהר ווייס נישט ווער עס האָט פער־ראַטען דעם דאָזיגען לאַאיקאָו?

— נו, אַוודאי ווייס איך נישט. איהר ווייסט עס יאָ?

גענטפערט און זיך געשפּילט מיט די פינגער פון זיינע הענט — איך האָב בעקומען עטליכע בריף וועגען דעם גאַנצען ענין...

— הע" פּאָלקאָווניק, רעדט קלאָרער, — האָט מילער אַ זאָג געטון מיט אַן אויפגערעגטען טאָן — וואָס ווייסט איהר וועגען דעם גאַנצען ענין און וועגען מיין כלומרשט נישט - דזשענטעלמענישער ראָל?...

— הם... איך ווייס אַ סך... האָט רעדל געענט־פערט מיט אַ שמייכעל, זיך אויפגעהויבען, צוגאַ־גאַנגען צו דער שאַנק, וואו עס זענען געלעגען פער־שידענע פּאַפּירען, און דאָרטען גענומען עפּעס זו־כען. דערנאָך האָט ער אַרויסגעצויגען אַ פּיסעל קליי־נע פּאַפּירלעך און, ווייזענדיג זיי מילער׳ן, האָט ער געזאָגט מיט דעמזעלבען רוהיגען טאָן:

— איהר זעהט אין די דאָזיגע פּאַפּירלעך שריי־בען מיר מיינע אַגענטען פון וואַרשע און פּעטער־בורג, אַז פערראַטען דעם גאַנצען ענין, אַרויסגעגע־בען לאַאיקאָו׳ן האָט איהר!

— ווער, איך?! — איז מילער אויפגעשפּרונ־גען פון זיין אָרט. — דאָס איז אַ נידערטרעכטיגער ליגען! דאָס איז אַ געמיינער בלבול!

— אך, ענטשולדיגט מיר זעהר, צו וואָס דאַרפט איך זיך אַזוי אויפרעגען! איך דערצעהל אייך נאָר, וואָס עס שרייבען מיינע מענשען. עס קאָן זיין, אַז זיי האָבען א טעות. אָט לייענט: „דער עסטרייכישער מיליטערישער אַטאַשע אין פּעטער־בורג האָט אָפּגעטון אַ געוואַלדיגע געמיינהייט. ער האָט געוואָלט אָפּקויפען ביים פּאָלקאָווניק לאַאיקאָו דעם רוסישען מאַרש־פּלאַן און אין עטליכע טעג אַרום האָט ער דעם זעלבען לאַאיקאָו אַרויסגעגע־בען צו דער מיליטערישער מאַכט”... נו, זעהט איהר וואָס מען שרייבט מיר פון דאָרטען. מן־הסתם האָט דער דאָזיגער קלאַנג אַ גרונד...

— הער פּאָלקאָווניק, דאָס איז א נידערטרעכטי־גער בלבול! — האָט מילער זיך אינגאַנצען גע־וואָרפען פאַר אויפרעגונג. — דאָס האָבען געוויס אויס־געטראַכט די מענשען, וואָס האָבען לאַאיקאָו׳ן אַ־רויסגעגעבען. זיי ווילען אַזוי אַרום אָפּווענדען פון זיך די אויפמערקזאַמקייט.

— אויף דאָס איז מעגליך... — האָט רעדל גע־ענטפערט און אַראָפּגעלאָזט די פּאַפּירלעך, וואָס ער האָט געהאַלטען אין דער האַנט...

ער האָט זיך באַלד אַראָפּגעבויגען און ס׳איז איהם שווער אָנגעקומען זיי אויפצוהויבען. ער האָט זיך פשוט מיט זיי נישט געקאָנט קיין עצה געבען, אַזוי אַז מילער האָט זיך אַראָפּגעבויגען און רעדלען געהאָלפען אויפקלויבען די פּאַפּירלעך.

— א, איהר זייט שוין אויף דער ... האָט מילער פערבייגעהענדיג בעמערקט — ... טערען שוין ביי אייך די הענט...

רעדל האָט זיך אָבער נישט געמאַכט ... מילער׳ס בעמערקונג און האָט ווייטער ... חזר׳ט די פריהערדיגע ווערטער:

— יאָ, זעהט איהר, דאָס קאָן זיין ... אין פּעטערבורג פערשפּרייט מען בכיון ... איהר זאָלט האָבען אַרויסגעגעבען דעם ... איקאָו׳ן ווען אין דער אמת׳ן האָבען ... אַנדערע... יאָ, יאָ, דאָס קאָן מעגליך ... וועל אויפפאָדערען מיינע אַגענטען, אַז ... גענוי נאָכמאָל אויספאָרשען דעם גאַנ... ווייל איך בין באמת זעהר נייגעריג צו ... עס האָט געקאָנט אַרויסגעבען דעם גאַנ...

— איהר האָט מיר שטאַרק וועה געט... פּאָלקאָווניק... — האָט מילער אַ זאָג ... אַ פּאַר וואָרף — ווי האָט איהר געקאָנט ... אַז איך זאָל האָבען אַרויסגעגעבען לאַ... איך האָב זיך דאָך מיט אייך דורכגעשריב... דעם גאַנצען ענין. איך האָב דאָך וועגען ... ריכטעט, ווען איך וואָלט געהאַט בדעה צו ... לאַאיקאָו׳ן, וואָלט איך דאָך אייך אין גאַנ... דער גאַנצער זאַך נישט דערצעהלט.

— מיך האָט טאַקע געוואונדערט, ... האָב דאָך פאַרט געהאַט עטליכע בעריכט... מיינע אַגענטען אין וואַרשע, וועלכע האָב... אויפגעהערט צו פערזיכערען, אַז „נאָר דער ... אַטאַשע מילער האָט פערראַטען לאַאיקאָו... זשע מיר דעריבער מוחל, איך האָב ... געוואָלט פערשאַפען קיין עגמת־נפש...

רעדל האָט איצט גערעדט מיט אַזאַ ... אַז מילער האָט זיך צוריק דערפיהלט גאָ... געווען רעדל׳ען די עטליכע מינוט אויפ... יענער האָט איהם פערשאַפט.

— נו, יאָ, איך פערשטעה אייך, — ... געזאָגט — איהר האָט עס דאָך זיכער ... טון בכיון.

מילער האָט זיך האַרציג געזעגנט ... און ביים אוועקגעהען געבעטען:

— איך בעט אייך זעהר, הער פּאָ... פאָרשט גוט אויס דעם ענין, ווער עס איז ... פערזאָן, וואָס האָט פערראַטען לאַאיקאָו׳ן. ... נישט קאָנען רוהען, ביז וואַנען איך וועל ... נישט וויסען. פערגעסט נישט, אַז דער ... גליקליכער ענין האָט געבראַכט צו ד... זאָל מיין הויכע שטעלע פערלירען.

(פאָרטזעצונג קומט)

ספּאָרט-בעוועגונג

...עבאַטע וועגען די זאַלען מיט אַנ׳אַריער-פּאַראַגראַף
אויף דער אַלגעמיינער פֿערזאַמלונג פֿון לאָדזער ציקליסטען-קרייז-פֿערבאַנד

...נטען איז אונטערן פֿאָרזיץ פֿון ה׳ שומלעווי-... פֿאַרגעקומען די אַלגעמיינע פֿערזאַמלונג פֿון ...ער ציקליסטען קרייז-פֿערבאַנד, אין דער אַנ-...וועזנהייט פֿון פֿאָרשטעהער פֿון 13 קלובען. ...פֿון די וויכטיגסטע בעשלוסען איז כדאי צו ...דערמאָנען דעם בעשלוס צו אָרגאַניזירען אַ קורס, ...וועלכען ס׳וועלען אַנטיילנעהמען צו צווי פֿאָר-...שטעהער פֿון יעדען קלוב. ...נאָכן אָננעהמען דעם אַבסאָלוטאָריום פֿאַר דער ...געוועזענער פֿערוואַלטונג איז אויסגעוועהלט גע-...וואָרן אַ נייע אָנפֿיהרונג, אַלס פּרעזעס איז גע-...וועהלט געוואָרן ה׳ שומסקי. ...אויף דער פֿערזאַמלונג האָט דער לאָדזער

„מכבי" אַריינגעטראָגן אַ פֿאָרשלאַג, אַז דער ציקליסטען-פֿערבאַנד זאָל נישט שליסען קיין אָפּמאַכען מיט די זאַלען, וועלכע מאַכען אַנ׳אונטערשיד צווישען קלובען און ספּאָרטלער צוליב זייער רעליגיע און נאַציאָנאַליטעט.

דער פֿאָרשלאַג איז געשטעלט געוואָרן צו אָפּשטימונג, וועלכע האָט געגעבען פֿאָלגענדען רע-זולטאַט: פֿאַר דעם פֿאָרשלאַג האָט געשטימט נאָר 1 קלוב, געגען — 6 און אָפּגעהאַלטען פֿון שטימען האָבען זיך זיבען קלובען. דער פֿאָרזיצער ערקלערט דאַן, אַז דער פֿאָרשלאַג איז אדורכגעפֿאַלען.

ה׳ אינזש. ווייבערג (מכבי) מאַכט אָבער אויפֿמערקזאַם, אַז לויט׳ן סטאַטוט ווערען די אָפּגעהאַל-טענע שטימען צוגערעכנט פֿאַר דעם פֿאָרשלאַג און אַזוי אַרום האָט ער בעקומען אַ מערהייט און איז אָנגענומען געוואָרן. דער פֿאָרזיצענדער איז מסכים מיט דער דאָזיגער אינטערפּרעטאַציע און ערקלעהרט דעם פֿאָרשלאַג אַלס אָנגענומען. דאָ ענטשטעהט אַ שטאַרקער טומעל, ס׳הערען זיך אַנטי-יודישע אויסרופֿען, אָבער דער פֿאָרזיצער ענדערט נישט זיין שטעלונג.

ס׳פֿרעגט זיך איצט, פֿאַרוואָס זענען די פֿאָרשטעהער פֿון „בר-כוכבא" נישט געווען אויף דער פֿערזאַמלונג יויסענדיג, אַז אַזאַ פֿאָרשלאַג וועט בעטראַכט ווערען.

10-יעהריגער יובּילעאום פֿון לאָדזער באָקס-פֿערבאַנד
לאָדז — פּויזען 8:8

...אין צוזאַמענהאַנג מיטן 10-יעהריגען יובּילעאום ...לאָדזער באָקסער-פֿערבאַנד, איז נעכטען פֿאָרגע-...קומען אַ צווישען-שטעטישער באָקס-מעטש צווישען ...רעפּרעזענטאַנצן פֿון לאָדז און פּויזען. ...פֿאַר די קאַמפֿען האָט אין נאָמען פֿון לאָדזער ...באָקס-פֿערבאַנד בעגריסט די געסט דער וויצע-פּרעז-...עס פֿון פֿערבאַנד ה׳ קאָנאָפּקאַ, וועלכער האָט אונ-...טערשטראָכען די פֿריינדליכע בעציהונגען פֿון די ...ביידע שטעט אויפֿן געביט פֿון באָקס. ...לויט דעם וואָס ערשט אין דער פֿערגאַנגענער ...וואָך איז אין לאָדז פֿאָרגעקומען אַ מייסטערשאַפֿטס-...מעטש צווישען די מייסטערס פֿון לאָדז און פּויזען, ...איז דער נעכטיגער מעטש, הגם דערכאַינשטעלען פֿון ...מייסטערשאַפֿטען זענען געווען טיילוויז געענדערט, ...בעטראַכט געוואָרן אַלס רעוואַנזש-קאַמף פֿון די ...פּויזענער באָקסער פֿון לאָדז און פּויזען. ...די ענדערונגען, וועלכע זענען פֿאָרגעקומען אין ...מאַנשאַפֿטען, האָבען וואָס אַנ׳אמת פֿערשטאַרקט די ...מאַנשאַפֿטען, אָבער אויפֿן פֿערלויף פֿון ניוואָ ...האָבען זיי נישט געווירקט צו דערהויבען דעם ניוואָ ...פֿון די קאַמפֿען. דער נעכטיגער מעטש איז געווען ...גאָר אינטערעסאַנט ווי פֿאָראַכטאָגען. קודם כל, ...האָט געפֿעהלט דער קאַמף אין דער שווערער-וואָג, ...ווייל פּילאַט, איז צום מעטש נישט געקומען. לויט ...דער ספּיקער האָט פֿערזיכערט, האָט פּילאַט גע-...מוזט קומען צום מעטש בעת די קאַמפֿען, אָבער נאָך ...דעם קאַמף אין דער האַלב-שווערער וואָג איז דער ...פּאַקטיש געווען געענדיגט און דער לאָדזער רע-...פּרעזענטאַנט קלאָדאַס האָט בעקומען צוויי פּונק-...טען אָהן קאַמף.

...אין דער פֿליגען-וואָג האָט מצד פּויזען גע-...קעמפֿט דער פֿאַראַכטאָגדיגער „האָן" סאָבקאָוויאַק ...(פּאָלאָניע), האָט פֿערשטעהט זיך גאָרנישט געהאַט ...מיט איהם צו זאָגען און האָט קוים אויסגעהאַלטען ...ביז דער ענדע פֿון קאַמף.

...אין דער האָן-וואָג האָבען געקעמפֿט ראָגאָווסקי ...(פּויזען) מיט נאַטפּרידען (הכח-לאָדז). נאַטפּריד האָט ...געקעמפֿט זעהר כאַאָטיש און דערצו נישט ...אויף די וואָרנונג, וועלכען ער האָט בעקומען פֿון ...ריכטער, האָט ער זיך פֿערדינט, ווייל פֿון אַ רעפֿערי ...האָט דאַרף מען פֿערלאַנגען אַ ריינעם און מעהר ...רעכענטען קאַמף.

נאַטפּריד האָט עטליכע מאָל געענדערט דעם קאַמף-סיסטעם, ער האָט אָבער נישט בעוויזען צו ענטוויקלען דעם קאַמף, אַז זיינע קענטעניסען זאָל ער קאָנען אויסנוצען, אָהן די וואָרנונג, וואָלט ער זיכער פֿערדינט אויף אַ רעמי.

אין דער פֿעדער-וואָג האָט ראָגאַלסקי זיך נישט געקאָנט רשוואַנזשירען ספּאָרענקעוויטשען פֿון זיין פֿאַראַכטאָנדיגער מפּלה. ספּאָרענקעוויטש האָט שפּע-ציעל אין דער דריטער רונדע געוויזען אַ הויכער קלאַס און זיך פֿערזיכערט זיין פֿערדינטען נצחון.

אין דער לייכטער-וואָג האָט וואָזשניאַקעוויטש (לאָדז) ווידער צוטראָטען זיין געגנער. דאָס מאָל האָט ער בעקומען מישאַרני. דער קאַמף איז געווען עהנליך צו אַלע מעטשען פֿון וואָזשניאַקעוויטשען. דער ריכטער האָט דעם מעטש געמוזט איבּעררייסען צוליב דעם נישט גלייכען קאַמף. מישאַרני איז ווערט אַ אָנערקענונג פֿאַר זיין אויסגעהאַלטענקייט.

אין דער האַלב-מיטעל-וואָג האָט שיפּינסקי (פּויזען) געקעמפֿט מיט אָסטראָווסקין. דער פּוילישער מייסטער און בעסטער טעכניקער איז ווייט נישט אין דער פֿאָרם און האָט זעהר שווער זיך געמוזט אָנאַר-בייטען איבּערצושטייגען אָסטראָווסקין, דער נצחון איז אַלענפֿאַלס אַ פֿערדינטער.

אין דער מיטעל-וואָג האָט כמיעלעווסקי געקעמפֿט מיט שולטשינסקין. דער פּויזנער רעפּרעזענטאַנט, איז נישט קיין שלעכטער באָקסער, אָבער אין כמיעלעווסקיס „גוטע טעג", וואָלט ער קיין צוויי רונדען נישט אויסגעהאַלטען. נעכטען האָט זיך ערשט דער קאַמף צופֿלאַקערט אין דער דריטער רונדע און דער ריכ-טער האָט ווידער אַמאָל איבּערגעריסען דעם קאַמף אָנערקענענדיג כמיעלעווסקי׳ן אַלס זיגער דורך אַ טעכנישען נאָק-אַוט.

אַ העסליכער קאַמף איז פֿאָרגעקומען אין דער האַלב-שווערער-וואָג צווישען שימוראַן און קראַשעווס-קין. ביים באָקסער סיגנאַליזירען יעדען אַנגריף און בעוועגונגען שוואַכע באָקס-קענטעניסען. שימוראַ איז געווען ערשעפּט אין דער ערשטער רונדע און איז געווען נאָהענט פֿון אַ נאָק-אַוט. אין די ווייטערע רונדען האָט זיך ווידער קראַשעווסקי בעוויזען מיט זיינע אַלע חסרונות. געזיגט האָט אויף פּונקטען שימוראַ.

אין דער שווערער-וואָג האָט קלאָבוס בעקומען צוויי פּונקטען אָהן קאַמף, ווייל פּילאַט איז צום קאַמף נישט געקומען.

דער אַלגעמיינער רעזולטאַט איז אַרום געווען 8:8 ריכטער ה׳ פּאַסטערנאַק (וואַרשע) — גוט.

צוגרייטונגען צום טורן-פֿעסט פֿון „טייפֿון"

דער טורן-פֿעסט פֿון „טייפֿון", וועלכער קומט פֿאָר שוין דעם קומענדען פֿרייטאָג ד. 21 ד. ח. 8 אַ זייגער אָוועגד אין זאַל „פֿילהאַרמאָניע", האָט אַרויסגערופֿען אַ גרויסען אינטערעס. עס וועט בכלל זיין דער ערשטער היי-יאָהריגער טורן-פֿעסט אין לאָדז.

די צוגרייטונגען צום טורן-פֿעסט זענען אין פֿולען גאַנג, עס ווערען געמאַכט גרויסע בעמי-הונגען, אַז די ספּאָרטלער זאָלן צום דאָזיגן אַרויס טריט זיין ווי אַמבעסטען צוגעגרייט. דעם גרעסטען אכט ווערט אָבער מצד די אָרגאַניזאַטאָרען געלייגט אויפֿ׳ן מאַסען-פֿאָרנעהם פֿון אַרויסטריט. די גימנאַסטיק-סעקציע פֿון „טייפֿון" איז לעצטענס בעדייטענד אויסגעוואַקסען און עס בעטרייבען דעם וויכ-טיגסטע ספּאָרט-צווייג אין „טייפֿון" הונדערטער ספּאָרטלער מיט׳ן דאָזיגען אַרויסטריט וויל די פֿער-וואַלטונג פֿון „טייפֿון" פּאָפּולאַריזירען דעם גע-דאַנק פֿון מאַסען-ספּאָרט צווישען די ברייטע עפֿענט-ליכקייט.

עס וועלען אויספֿיהרען איבּונגען 16 גרופּען פֿון מענער, פֿרויען און קינדער. חוץ די פֿריי-איבּונ-גען וועלען געוויזען ווערען איבּונגען אויף מכ-שירים, בילדער און אַ מאַסען-איבּונג אין דער פֿאָרם פֿון אַ פּיראַמידע, וועלכע עס פֿיהרען אויס העכער 150 ספּאָרטלער.

עס איז דעריבער פֿערשטענדליך דער אינטערעס וועלכען עס האָט אַרויסגערופֿען דער דאָזיגער פֿעסט צווישען די ברייטע ספּאָרט-קרייזען.

האָקעי-מעטשען אין לאָדז
וועגען בעכער פֿון מלוכה׳שען אמט פֿון פֿיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג

ס.ק.ס. — מכבי 2:2

נאָך אַ גורל האָט זיך מכבי קוואַליפֿיצירט צום האַלב-פֿינאַל, מיט וועלכען זי האָט געשפּילט מיט ל.ק.ס.

ל.ק.ס. — מכבי 0:23

צום פֿינאַל האָבען זיך אַזוי אַרום קוואַליפֿי-צירט ל.ק.ס. און אוניאָן-טורינג.

דייטשער גימנאַזיום—קראָשענדער 5:7

באָקס-מעטשען אין וואַרשע

קיעוואַ (פּאָמערן) — פּ.ז.ל. 5:11

מכבי — יאַגעלאָניאַ (ביאַליסטאָק) צ.וו.ס. 7:9.

אינטערנאַצ. פוסבאַל-מעטש
פּוילען — בעלגיען 0:2 (0:1).

נעכטען איז פֿאַר 30 טויזענד צושויער אין ברי-סעל פֿאָרגעקומען דער פוסבאַל-מעטש צווישען דער רעפּרעזענטאַנץ פֿון פּוילען מיט דער רעפּרעזענטאַנץ פֿון בעלגיען. דער מעטש האָט זיך פֿערענדיגט מיט 0:2 לטובת פּוילען.

די טויערן האָבען דערגרייכט פּיעץ און גערין.

רינג-קאַמף וועגען דער מייסטערשאַפֿט פֿון לאָדזער קרייז

סאָקאָל — קראָשענדער 10:11.

טורניר פֿון יונגע באָקסער

דעם קומענדיגען דינסטאָג און מיטוואָך קומט פֿאָר אין זאַל „פֿילהאַרמאָניע" אַ טורניר פֿון יונגע באָקסער אָרגאַניזירט דורכן באָקסער-פֿערבאַנד. אין דאָזיגען טורניר נעהמען אָנטייל באָקסער פֿון אַלע קלובען אין לאָדז.

מצד די יודישע קלובען וועלען זיך בעטייליגען די באָקסער פֿון „הכח", „מכבי", „בר-כוכבא" און „טייפֿון".

לאָדזער „טייפֿון" קעמפֿט אין וולאָצלאַוועק

די לאָדזער „טייפֿון" באָקסער זענען איינגעלאַדען געוואָרען אויף אַ באָקס-מעטש נאָך וולאָצלאַ-וועק. דער באָקס-מעטש וועט פֿאָרקומען דעם 23-טען ד. ח. צווישען „טייפֿון" און וולאָצלאַוועקער רעפּרע-זענטאַנץ, וועלכע בעשטעהט פֿון די קלובען „סטושע-לעץ" און „גוויאַזדאַ". די קאַמפֿען וועלען פֿאָרקומען אין 8 וואָגען.

(ווייטערדיגע ספּאָרט-ידיעות — 10-טע זייט)

מלאך דאַן-דאַמינגאַ
ראָמאַן

נאָכדרוק אין אַ טאָג - צייטונג, אפילו טיילוויין — פֿערבאָטען.

...דאָס איינציגע וואָס נפתּלי קויפֿמאַן האָט זיך פֿער... בעת אויף זיין נאָמען איז אַריינגעטראָגען גער... ...אין „באַנקאָ דע עסטאַדאָ" אַ טשעק אויף עט... טויזענט קאָנטעס דע-רייס, איז געווען אַ נייע... ...זיך מיט טאָפּעלטע, דייטשע זוילען, אַ נייעם ...ענגליש-אַנצוג און אַ שטרויענעם הוט.

...זיין וואוינונג צוזאַמען מיט די לאַנדסלייט אין ...איין חדר, האָט ער נאָך מיט אַ צייט צוריק אויפֿגע-...געבן מחמת דעם, וואָס עס איז פּשוט געווען פֿאַר ...איהם אַ נויטווענדיגקייט, ער האָט פֿאַראויסגעזעהן ...„געפֿאהר" אַז זיינע לאַנדסלייט וועלען נישט קער-...ן פֿיששטין דעם נסיון און אָנקומען צו איהם נאָך ...גמילות חסדים...

...איידער ער האָט זיך אַרויסגעצויגען האָט ער אויך ...אָפּגעלאָזען אויפֿצוגעבען זיין מסחר מיט „רומל"... ...ער וואָלט קיין מורא נישט געהאַט אַז מען וועט ...ביי איהם די אויגען אויסרייסען, וואָלט ער ווייטער גער-...האַנדעלט ביי דער „סאַנטאַ אננאַ" און געהאַנדעלט ...מיט די „אַפּנעמער" ווייל ביי איהם איז נאָך נישט ...קלאָר געווען וואָס וועט ער ווייטער טון?(.

...אָבער אויפֿגעבען זיין „קראַם" און גאָרנישט ...פֿערדינען פֿאַר די סחורה און פֿאַר דעם „זכות" ...צו שטיין פֿאַר דער קירך, האָט ער נישט געקענט ...ביי זיך פּועלן.

...האָט ער פֿאַרגעשלאָגען זיינע לאַנדסלייט, די ...„טעלטשיקעס" פֿון דער ריאָ זשאַזע פּאולינאַ, ...זאָלען ביי איהם אָפּקויפֿען די „שטעל". ער ...איז אויפֿגעוויזען (דרייענדיג מיטן גראָבען פֿינגער

און מיטן ניגון פֿון דער גמרא...), אַז עס לוינט בעסער ווי פֿעדלען, ווי אַריינלייגען בארעס געלד אין סחורה און געבען די „שיכורטעס" אויף אויסצו-צאָהלען.

מען איז געקומען מען האָט בעטראַכט די סחורה זיך געהונגען און דער סוף איז געווען, אַז עס איז גאָר נישט געוואָרען פֿון מסחר.

דעמאָלט האָט זיך נפתּלי קויפֿמאַן אַריינגעצויגען אין דער געגענט פֿון „בראַז", עס איז איהם געלונגען צו קריגען אַ צימער מיט אַ קוך פֿאַר ביליג דירה-געלד, ער האָט זיך איינגעהאַנדעלט אַ ביסעל „ווירט-שאַפֿט" אַ טישעל, אַ אייזערנע בעטעל, אַ שטרויענע שטוהל, און אַנ׳אַלטען שראַנק (ער האָט נאָר נישט געקענט פּועלן ביי זיך וואָס די קוך פֿוסטעוועט און וואָס ער קען זי נישט בענוצען — עס וואָלט זיך גער טראָפֿען אַ שכן, וואָלט ער איהם אַריינגענומען אָבער קיין שכן האָט זיך נישט געוואָלט אַריינציהען) עס האָט זיך דאָרט געטראָגען אַ פֿייכטקייט פֿון צעבראָ-כענעם וואַסער-קראַן און פֿון די ווענט האָט אַראָפּגע-ווייגט שימעל. ..

נפתּלי קויפֿמאַנס פֿאַמיליע איז בעשטאַנען פֿון אַ פֿרוי און אַ זוהן, וועלכע זענען איבּערגעבליבען ווי אייפֿן וואַסער אין קליינעם בעסאַראַביער שטעטעל. נאָך דעם, ווי דער מאַן און פֿאָטער איז אוועקגעפֿאָה-רען קיין בראַזיליען „מאַכען עטליכע קערבלעך".

נפתּלי אַליין האָט נישט בדעה געהאַט צו פֿערבלייבען אין „ווילדען לאַנד פֿון די הולטאַיעס", לענגער ווי ער וועט האָבען זיינע איינענע טויזענט רובעל, דערפֿאַר האָט ער גאָרנישט געשריבען, ווי אַזוי עס לעבט זיך איהם און ווי אַזוי מען לעבט אין דער מדינה.

און ווען קויפֿמאַן האָט זיך שוין מיט רעכט גער רעכענט צווישען די גרויסע גבירים פֿון סאַן-פּאולאָ, בשעת ער איז געווען אַנ׳איינגייער אין די גרעסטע בענק און איז געווען אַזוי היימיש ווי אין בית-מדרש אין זיין שטעטעל, האָט ער דאָך מיט קיין וואָרט נישט דערמאָהנט אין בריף צו זיין ווייב און זוהן וועגען זיין עשירות.

אפֿילו די פֿרייד צו פֿערשאַפֿען זיינע נאָהענטסטע נחת האָט ער נעקאַרגט.

זיין ווייב האָט זיך דערוואוסט פֿון אַנדערע לאַנדס-לייט וועלכע זענען אין איין לאַנד מיט נפתּלין, און עס האָט זיך איהר אויסגעמאָלט אַז זיי זענען שטאַרק מגזם, בעת זיי שרייבען וועגען איהר מאַנ׳ס, קויפֿ-מאַנס „מאַיאָנטקעס".

נפתּלי האָט רעגולער אַחים געשיקט יעדע דריי חדשים הונדערט מיט צוואַנציג רוסישע רובעל, אָנ׳ אָנווייזונג וואָס מען האָט געמוזט פֿאָהרען דערמיט טווישען אין קישענעוו.

און ווען עס איז געקומען די צייט, האָט ער אויך געשיקט צוויי שיפֿסקאַרטען דריטע קלאַס, ער האָט צוגעשריבען מען זאָל איהם נישט טעלעגראַפֿירען ווען מען פֿאָהרט, ווייל ער וועט עס אַליין וויסען פֿון „קאָנטאָר" און אַז ער וועט זיי שוין אָפּוואַרטען ביים פּאָרט.

ווען די מאַמע מיטן זוהן זענען אַראָפּגעגאַנגען פֿון שיף אין סאַנטאָס, האָבען זיי זיך באַלד איבּער-צייגט אין די אַרויסגעוואָרפֿענע רייד און אינם בחור-נמדיג מקנא זיין, אַז זיי פֿאָהרען צום רייכסטען מענש אין יענעם לאַנד, צו זייער מאַן און פֿאָטער.

נפתּלים האָט זיי אָפּגעוואַרט איינע אַליין, ער האָט אפֿילו נישט מודיע געווען וועגען זייער קומען צו עפּעס אַ ווייטער קרוב פֿון ווייבס צד. ער האָט זיך אויפֿגעהויבען פֿאַרטאָג, ווען אַ נאַסע גרויקייט איז נאָך געהאַנגען איבּער די קעפּ, געפֿאָהרען קיין סאַנ-

טאָס און אויסגעוואַרט ביז די שיף וועט צוגעשלעפּט ווערען צום ברעג.

בעת ער האָט בעגעגענט זיין ווייב און זיין זוהן האָט דער מינדסטער סימן פֿון פֿרייד נישט אויפֿגע-שטראַהלט אין זיינע אויגען. זיין פּנים איז געבליבען אַליין איינס פֿאַרפֿלאָז און אָהן אַ שמייכעל, ווי ער איז תמיד געווען.

דער זוהן האָט זיך באַלד דערפֿיהלט אומהיימ-ליך צו איהם. דאָס ווייב האָט זיך נשוואָרפֿען איהם קושען, און ער האָט צוגענומען דעם קוש ווי אַ בער-ריהר פֿון אַ שלאָפֿעריגע נאָכגעלאָזטע האַנט.

ער האָט אפֿילו נישט געלאָזט געבען די געסט אַ געלעגענהייט זיך אָפּצורוהען אין סאַנטאָס נאָך עט-ליכע-און-דרייסיג-טאָגיגער רייזע אויף אַנ׳אַלטער דר-איניגטער איטאַליענישער שלעפּ-שיף.

ווי נאָר ער האָט אָפּגענומען דעם באַגאַזש, וואָס איז בעשטאַנען פֿון גרויסע געפּלאַכטענע קוישען, קר-פּערטעס און קאַסטענס אַרומגענומען מיט רייפֿען און שטריק (מעהרסטענטיילס איז דער באַגאַזש בעשטאַ-נען פֿון בעטגעוואַנט, פֿיך און פֿעדערען) און איהם עקספּעדירט אין די וואַגאָנען אַריין, וואָס זענען גע-שטאַנען לעבען פּאָרט גרייט אוועקצופֿיהרען די אי-מיגראַנטען פֿון איטאַליען און פּאָרטוגאַל אין די אי-נערליכע עסטאַדעס צו די קאַפֿע-פּלאַנטאַציעס, האָט ער דאָרט אויך אַריינגעזעצט זיין ווייב און זוהן (דערפֿאַר, וואָס די רעגירונג האָט געגעבען די אימי-גראַנטען פֿרייע באַהן-בילעטען) און ער האָט זיי אַ געזאָגט, אַז ער וועט זיי אָפּוואַרטען אין סאַן-פּאולאָ ביים וואָקזאַל, ווייל זיין באַהן וועט אָנקומען פֿרי-העד.

אַליין איז ער אוועק צום באַהן - הויף און אַרויס-געפֿאָהרען קיין סאַן-פּאולאָ אָפּוואַרטען די משפּחה וועלכע האָט זיך געראַפּט שלעפּען עטליכע אומזי-סטע שעה׳ן אויף דער בהנמדיגער באַהן.

(פֿאָרטזעצונג קומט).

„קרושענדער" — „בר-כוכבא" 6:10

פריטאג איז פארגעקומען אנ'אינטערעסאנטער באקס-מעטש צווישן קרושע-ענדער און „בר-כוכבא". דער פערלויף פון די בעזונדערע קאמפען איז געווען א בעפרידיגענדער.

די בר-כוכבא'ביאנער האבן ארויסגעוויזן טעכנישע קענטנישען. דעמאנסטרירענדיג די שטרעבונג פון דער ליטונג, צו דערהויבן די קלאס פון די בר-כוכבא'ביאנער. די יודישע באקסער זענען בע'עולה'ט געווארען. אזוי איז שוין דער סיסטעם פון די באקס-ריכטער, אז ווען עס קעמפען יודיש מיט נישט יודישע, ווערן די יודישע סיסטעמאטיש בע'עולה'ט.

פאר די קאמפען איז פארגעקומען דער אפיציעלער טייל פון בעגריסען די פאביאניצער מאנשאפט דורך דעם ליטער פון דער באקס-סעקציע ביי „בר-כוכבא", די בעזונדערע קאמפען זענען געווען פאלגענדע:

אין פליגען-געוויכט האבן געקעמפט קראיבא (קר. ענ.) — ראקאטש (ב. כ.) א לייכטע איבער-מאכט אין אלע דריי רונדען האט ראקאטש, און... דאך פערשפילט ער.

אין האן-געוויכט האבן געקעמפט ריכטער (קר. ענ.) — פראנקענטאל (ב.כ.) ס'געווינט ריכטער אויף פונקטען, נאך אנ'ענערגישען קאמף.

אין די זעלבע וואג האבן געקעמפט ווינטקאווסקי (קרענ.) — לינדערמאן (ב.כ.) צוליב דער איבערוואג פון לינדערמאנען בעקומט פונקטען וו. א. אין פריינדשאפט קאמף געווינט דורך א טעכנישען ק.א. לינדערמאן (ב.כ.)

אין פעדער-געוויכט קעמפען קוביאק (קרענ.) — פאריזער (ב.כ.) דער יודישער באקסער קעמפט שוין דעמאנסטרירענדיג גרויסע באקס-קענטנישען, און נאך א איבערמאכט אין אלע 3 רונדען געווינט... קוביאק. דער דאזיגער קאמף איז געווען דער שענסטער פון אווענד.

אין לייכטער וואג פונקטירט דוים מאסמאן (ב.כ.) — אושעא (קרענ.).

אין דער זעלבער וואג האבן געקעמפט יודאשאיק (קרענ.) — יודיקאוויטש (ב.כ.) דער בר-כוכבא באקסער האט א גרויסע איבערמאכט געווינענדיג הויך אויף פונקטען.

אין האלב-מיטעל-וואג האבן געזאלט קעמפען בארנשטיין (ב.כ.) מיט קילינסקי (קר.) נאר צוליב נישט צולאזען פון דאקטאר קילינסקי'ן געווינט בארנשטיין וו. א.

אין מיטעל-וואג האבן געקעמפט יעזשארעק (קר.) — וואסערמאן (ב.כ.) נאך צוויי גלייכע רונ-דעס ווערט וואסערמאן אנערקענט אלס בעזיגטער.

דער „שטערן" פיהרט זיין טעטיגקייט
אויף אלע געביטען פון פיזישער דערציהונג

די באקס-סעקציע טרענירט אונטער דער ליי-טונג פון אינסטרוקטאר שטאל. 2 מאל וועכענטליך. גימנאסטיק ווערט געפיהרט לויט די נייעסטע מע-טאדען, אונטער דער לייטונג פון פאכמענישע אינ-סטרוקטארען. 2 מאל אין דער וואך קומען פאר די איבונגען פון יעדער גרופע.

די פערוואלטונג האט בעשלאסען צו געבען די מעגליכקייט די ברייטסטע יודישע מאסען זיך צו פערנעהמען מיט געזונדהייטס-גימנאסטיק. די אלע, וועלכע פערשרייבען זיך אויף גימנאסטישע איבונגען געניסען פון ספעציעלען הנחה-אפצאהל ביים איינשרייבען אין משך פון 15-טען פעברואר ביז'ן 15-טען מערץ. עס ווערען אנגענומען איינשריי-בונגען אין אלע סעקציעס יעדען טאג פון 8—10 אווענד אין סעקרעטאריאט פון „שטערן", פיעט-ריקאווער 61.

דאנסינג פון דער ספארט-פרעסע

קומענדיגען דאנערשטאג ארגאניזירען די לאד-זער ספארט-זשורנאליסטען אין מאלינאיוע זאל פון „גראנד האטעל" די פרעהליכסטע היי-יעהריגע קאר-נאוואל אימפרעזע. אין שעהן דעקארירטען זאל, ביי די טענער פון דעם הערליכען ארקעסטער, ביי א שעהנעם ארטיסטען פראגראם, ערווארט די געסט פון דער ספארט-פרעסע פיל אטראקציעס און אי-בערראשונגען.

ציווישען אנדערע איז פארגעזעהן אנ'ארי-גינעלער מעטש אויפ'ן פארקעט, פרעהליכע ספארט-טייעסען, קאנקורסען א. א. וו. א גרויסע אטראקציע וועט אויך זיין דער דירעקטער קאנטאקט מיט די פוילישע ספארט-שטערנס, וועלכע האבן צוגע-זאגט די ארגאניזאטארען צו קומען אויף דעם דאנסינג. אלע ווערען דעריבער פערבעטען צו קומען דאנערשטאג אין „מאלינאיוע" אויפ'ן דאנצינג פון דער ספארט-פרעסע.

וועדביר-אקציע פון יוגענטליכע ביי „בר-כוכבא"

אין צוזאמענהאנג מיט דער וועדביר-אקציע פון יוגענדליכע, וועלכע ס'פיהרט איצט דורך בר-כוכבא איז פארגעקומען שבת א ספעציעלע טרענינג פון דער יוגענדליכער גרופע פאר פארשטעהער פון פוסבאל-פערבאנד מיט'ן רעפערענט פאר אויסשולונג מיט ה' ציל בראש.

חמשה-עשר-בשבט פייערונג
אין דער קינדער-היים „הרצליה"

דאס קינדער-היים „הרצליה" איז איינע פון די וויכטיגסטע פילאנטראפישע אינסטיטוציעס אין אונזער שטאט. די דאזיגע אינסטיטוציע, וועלכע עק-זיסטירט שוין בערך א 2צעהנדליג יאהר, ערפילט א זעהר וויכטיגע מיסיע בעזונדערס אין דער איצ-טיגער עקאנאמיש שווערער צייט, ווען די פעראר-מטע יודישע מאסען זענען נישט בכח צו זארגען פארן קינד און זיך פערנעהמען מיט זיין ערציהונג. אין דער „הרצליה" געפינען די אָרעמע קינדער א ווא-רעמע היים, א גוטע נאציאנאלע ערציהונג, פארשול-בילדונג און קליידונג.

די פערגאנגענע וואך האט די פערוואלטונג פון „הרצליה" איינגעארדענט א אימפאזאנטע חמשה-עשר פייערונג פאר די קינדער פון דער אבראנקע. די פייערונג האט זיך אנגעהויבען מיט א „התקוה", געזונגען דורך די קינדער. עס קומען דאן פאר א רייהע קינדער - סצענעס, דעקלאמאציעס, טאנצען אין קאראהאד און זינגען פערשידענע העברעאישע ארץ ישראל-לידער.

נאך די פארשטעלונגען בעקומען די קינדער שעהן פערפאקטע טיטלעך מיט חמשה-עשר פירות און זיסקייטען.

די פייערונג איז אויסגעפאלען זעהר אימפאזאנט און די פערוואלטונג מיט דירעקטאר קאצענעלענבאגען און ווישעוויאנסקא אין דער שפיץ פערדינען א אמת'ן ישר-כח פאר זייער זארגפעלטיגע פעראינטע-רעסירונג מיט די ארעמע קינדער.

זעלבסטמארדען

(א) אויף ליפאווע 61 האט זיך, נאך א קרי-גערייי מיט איהר משפחה, נעסמט מיט זאלץ-זויער די 40-יאהריגע עווא וואלטער. אין א שווערען צו-שטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(א) מחמת שווערע נויט האט זיך אויף דרעוו-נאווסקא 8, אין טויער, געסמ'ט מיט זאלץ-זויער דער 38-יאהריגער ארבייטסלאזער און היימלאזער פראנציסעק טושיאלעק, וועלכער איז געקומען פון קאליש זוכען ארבייט און נישט געפינען.

* * *

(א) אויף פילסודסקיעגא 19 איז פון 3-טען שטאק אראפגעשפרונגען די 20-יאהריגע שיינדעל גלאז (פון דער יודישער גאס 17).

אין א האפנונגסלאזען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער רעקארד איז געשלאגען

די גרעסטע אין פוילען פירמע פון ראדיא-... טען-פערקויף „גרים און קאמיענסקי", אפטייל... לאדז האבען פערקויפט דעם איצטיגען סעזאן ... טויזענד אפנעהמער „פיליפס". דאס בעדייט ... גרויסער פאפולאריטעט פון דער דאזיגער פירמע ... קוואליטעט פון די אפאראטען.

כדי צו געבען די מעגליכקייט איינצושאפען ... מאדערנעם ראדיא - אפנעהמער איז איינגעפיהרט ... ווארען דער אין לאדז ביז איצט נישט בעקאנטער ... טעם פון טוישען אלטע אפנעהמער אהן אונטערשייד ... זייער צושטאנד אויף א נייעם מאדערנעם ראדיא-... „פיליפס". דער דאזיגער סיסטעם איז ענטוזיאסטיש ... גענומען געווארען דורך אלע בעזיצער פון ... אפאראטען, וועלכע קענען אויף אזא אופן טוישען ... אויף נייע ראדיא-אפאראטען.

די פירמע „גרים און קאמיענסקי" שטרעבט ... צו ערמעגליכען דעם כלל צו אזא טויש און דעם ... שיד צולעגען זיי אויף 15 מאנאטליכע ראטעס.

ביי די מעטאלאוצעס

(א) אויף דער נעכטיגער פערזאמלונג ... די מעטאל-ארבייטער (אין לאקאל אויף ... וויטשא 50) אויף וועלכער עס איז ... געווארען די שווערע לאגע אין דעם ... בעשלאסען געווארען זיך נאך אמאל צו ... ארבייטס-אינספעקטאר וועגען רופען א קאנ... בכדי צו שליסען א קאלעקטיווען אפמאך און ... מירען די לוין-און-ארבייטס-בעדינגונגען.

פון פאלעסטינא-אמט

ה' צאטנען יהושע הירש (דייטשער פליט) ... זיך מעלדען אין היגען ארץ-ישראל אמט (שרה ... סקא 29) פון 10 ביז 1 פארמ. אין ענין פון ... עליה קיין ארץ ישראל.

ראדיא - פראגראם
מאנטאג, ד. 17-טען פעברואר

6.34 גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.20 ידיעות ... פליטען, 7.55 אינפארמאציעס, 8 אודיציע פאר ... 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 פליטען ... קאנצערט, 1.25 הויזווירטשאפט, 1.30 לידער ... 3.12 לאדזער בערזע, 3.30 סאלאן-מוזיק, 4.15 ... אודיציע, 4.45 רעפעראט, 5 „א שאכיסט ביים ... — סקעטש, 5.15 פאעזיע, 5.20 „פליטען פאר ... 6 מוזיק אויף צוויי פארטעפיאנען, 6.30 שמועס ... דער, 6.45 פליטען, 7.20 רעקלאמע-קאנצערט, 7.35 ... 7.50 אקטועלער שמועס, 8 זעלבערישע אודיציע ... פרעהליכע לאוויטשער מעלאדיעס און טענץ, 8.50 ... ידיעות, 9.05 קאנצערט — טראנסמיסיע פון ... קאנסערוואטאריום, 10 ליטעראַרישער אווענד, 10.30 ... שפאציר איבער די אייראפעאישע ראדיא-סטאנציעס, ... ידיעות, קאמוניקאטען.

„DAWID GOLDER" „שווארצע אויגען"

היינט און פאלג. טעג! דער אונפערגעסליכער Harry Bauer אין די רייצענדע Simone Simon
אין ווערק פון W. Turżański
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 12 א זייגער ביי טאג.

קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

ווויכטיג פאר ברוך-קראנקע
(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס) פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפיס און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע
פאר פערשידענע ארט רופטורען פערפלעטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער. ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילען און בעזייטיגען ראדיקאל יעדען איינציגען ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדא-זשען.
פאר הויקערס ספעציעלע גארסעטען און גליכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע אר-טאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפיס ספע-ציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימף לויט מאס.

קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען.

קליינע אנאנסען
ו זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

ס'ווערט געזוכט א טיכטיגע ... ליסטין פאר א פרעבעל-שולע, ... רעליגיעזן געזאנגען. אפערטען ... פאר „ט".

א קוואליפיצירטער שלאס... בעקומען ארבייט א גאנץ יאהר ... אין אדמ. פאר „שלאסער".

נאכט = לעגער! ערשטקלאס... מאדערן איינגעריכטעט פאר א ... איינצעלנע צימער נור 1.50 זל. ... לאדז, קילינסקיעגא 41, וו. 39.

ווער ס'וויל זיין געזונ... מוז קומען עסען די בעסטע און ... האפסטע מיטאגען צו גאנץ ביליגע ... אין דעם בעוואוסטען היגיענישן ... פון הערמאן לעווינסקי, לאדז, ... סקיעגא 39, פראנט, 2. שט. טעל. ... בעת'ן מיטאג ראדיא-קאנצערט ... גאנצער וועלט.

ס'ווערט געזוכט א שליקער ... און א צווירן-מאשין. צו ווענדען ... קאהן, פל. וואלנאשטשי 6.

...aźniam wksel na zł. 100 — ...Emholc, Warszawa, Pańska 63. ...znalazca zechce zwrócić u ...Moniuszki № 1.

Zaginiony został kwit kaucyjny ...rowni Łódzkiej za Nr. 73035 ...IX-31 r. na zł. 15.— na imię ...Wysoka 21. 3669

לעזט !!!!!! אויפמערקזאם!
עס איז שוין ארויין אין קראפט די נייע פרייזען פאר דרוק-ארבייט
אין דער בעקאנטער אין לאדז און אומגעגנד
שנעל-דרוקעריי בראמבערג
לאדז, צעגעלניאנא 8
טעל. 255-09
וועלכע האט זיך שוין בעריהמט געמאכט מיט די שעהנע אויספיהרונג און עסטעטישען צוזאמענשטעל
ביליג, רעעל, פינקטליך

שיימערען ביי קערש.
סקווערא 15
מיט פאריזער שריינדן און פערטיגע שייטלען

Dr. I. SILBERSTROM
Kilińskiego 127
ספעציאל-ארצט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
קווארץ-לאמפ, - ראדיקאלע בעזייטיגונג פון איבריגע האר.
נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

ליזשטשניצע
פאר וועבערייש-קראנקע
מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאק-טאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

לאדזער יוד. לאקאטארען און סובלאקאטארען-פאריין
געפינט זיך
אויף פיעטריקאווער 31, וו. 22,
טעלעפאן 264-38.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אווענט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות. אויסגעגליכען סכסוכים און געפיהרט כל-ערליי דירות און עקסמיסיע-פראצעסע.

PIERWSZE PRYWATNE
Pogotowie Lekarskie
(1-טע פריוואטע גיכע הילף)
זשעלאנא 6 טעל. 12-333
(Legjonów 6)
טעטיג אהן איבעררייס בייטאג און ביינאכט.
גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטן.

...z wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Braustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman